

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Írásvizsgálat.

Írta: Pinterits Károly tanár törvényszéki bites írásvizsgáló.

Nekünk írásvizsgálóknak igen gyakran nagy bajt okoz, hogy nem bocsátanak rendelkezésünkre kellő minőségű és kellő mennyiségű összehasonlító írást, úgynevezett próbairást. Az ilyen próbairások összeszedése és esetleg próbairások vétele a kutató rendőrhatalóságok feladata lévén, legyen szabad e lapok hasábjain azon szabályokat közölni, a melyek e tekintetben a külföldön fennállanak és a melyek bevezetése nálunk is üdvös volna:

a) Mindig ama papíralakot kell választanunk, melyet a gyanusított írásban használtak. Tehát levélnél irassunk próbairást megfelelő nagyságú levélpapírosra, váltónál váltóúrlapra, táviratnál táviratúrlapra stb.

b) Ha a kérdéses írat vonalozott papíron készült, akkor a próbairás is ilyenén készüljön. A mennyiben a megfelelően vonalozott papíros kéznél nem volna, ilyen készíteni vagy készíttetni kell.

c) A próbairást mindig ugyanazzal az anyaggal (ténta, czeruza, téntaczeruza, töltőtoll, hajszalcső) és lehetőleg ugyanoly minőségű anyaggal (lágy czeruza, kemény czeruza, vékony toll, vastag toll, kemény toll, hegyes toll, nagyon használt kiirt toll) kell íratni, mint a milyennel a gyanusított írás készült.

d) Ha a gyanus írás feltűnően lassan, vagy feltűnően gyorsan készült, akkor irassunk próbairást először oly gyorsan, a mily gyorsasággal azt a próbairó írni akarja, azután pedig irassunk oly sebességgel, mint a milyen sebességet a kérdéses írásnál valószínűnek tartunk.

2. A próbairásnál irassunk mindig oly betűkkel, mint a milyenek a kérdéses írásnál használtattak.

3. A próbairás terjedjen ki lehetőleg a gyanus írás egész szövegére és a mennyiben ez túl hosszú volna, akkor hosszabb szöveget kell íratni a kérdéses írás különböző részeiről, de főleg oly szavak választandók, a melyekben helyesírási vagy ékezési hibák találhatók. Utóbbiakat diktálás után irassuk, de őrizkedjünk attól, hogy a hibára a próbairás készítőjét mintegy rávezessük vagy figyelmissé tegyük. (Ha pl. e szót: »háromszorosan» a gyanus írásban két »s» betűvel találjuk, ejtsük ki e szót rendesen és ne alkalmazzunk különösebb hangsúlyt az »s» betűnél).

4. Rövid szövegnél vagy aláírásnál irassuk le a szöveget vagy aláírást többször. Különösen aláírásoknál irassunk rövid szöveget, melyben a kérdéses név betűi és szótagjai bennfoglaltatnak.

5. A próbairás csak diktálás útján készüljön, azonban a nélkül, hogy írója az eredeti szövegbe betekintést nyerjen.

6. Ha a próbairásnál észreveszszük, hogy írójuk írását elferdíti, akkor irassunk vele a lehető leggyorsabban. Különböztetés minden alkalommal először az írás gyorsaságát az íróra bízni, azután ugyanazt a szöveget a lehető legnagyobb gyorsasággal íratni.

b) *Egyéb összehasonlító írások:*

7. Helyesen járunk el, ha a próbairáson kívül a gyanusított kezétől származó lehetőleg sokféle írást szerzünk be. Levelek, üzleti könyvek, nyugtatványok és különösen *bejelentőlapok* ott, a hol ilyenek szerezhetők, nagy szolgálatot tesznek. Figyeljünk arra is, hogy nem-e szerezhetők be oly írások, melyek a kérdéses írással egy időben keletkeztek és nagyon célszerű, ha ezek az írások alakban is megegyeznek.

8. Aláírások azonosságának megállapításánál nem elégséges a próbairás, itt lehetőleg sok kétségtelenül eredeti aláírás beszerzése *okvellenül szükséges*.

9. Ha a kézírások megszerzése céljából házkutatást foganatosítanak, akkor kellő figyelem fordítandó a használatban volt íróeszközökre, ténta, toll, tollszár, papíros, itató, vonalzó stb. és ezek is őrizet alá veendőek.

c) *Különfélék.*

10. A próbairások részben már az első kikérdezés alkalmával veendőek ki.

11. A próbairások mindig külön lapokra kerüljenek. A hátlapra írni nem szabad. Ezen próbairásokat és a bünjeleket képező írásokat külön borítékban kívánatos kezelni.

12. A bünjeleket képező írásokat megszámozni, azokra valamit írni vagy valamely részüket aláhuzni nem szabad.

13. Az összehasonlító írások kétségtelenül eredeti voltát igazoltassuk a gyanusítottal is és tüntessük ki, hogy ezen írások kinek a birtokában voltak.

14. Ha valakihez állandóan anonim levelek érkeznek, akkor célszerű, ha ezeket felbontatlanul juttatja az írásszakértő kezébe vagy legalább arra ügyel, hogy

Első magyar vill. erőre berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. osendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia béti hangszerkészítője, az Oszkai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánoszhid-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvós hangszereket és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik. Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.

STOWASSER JÁNOS

osztási és királyi udvari szállító, a ca. és kir. közös hadsereg, a m. kir. hangszerkészítője, az

Öntőház-utca 2.

az írásfelületet, különösen az alsó baloldali részen ne érintse, hogy alkalma maradjon utóbbinak az ujjnyomat állandósításához.

15. Fontosabb ügyekben a próbairás felvételénél az írásszakértők jelenléte feltétlenül szükséges és helyes szöveg megválasztás — valamint a próbairatás kellő előkészítése czéljából általuk a periratok előzetesen is tanulmányozandók.

Azt hiszem nem szükséges, hogy e lap olvasói előtt ezen «utasítás» helyességét bizonyítsam. Hisz jól tudja mindenki, hogy a *bitszatra felépített szakértői vélemény* komolyan ma már nem veszik, mert nem is vebetik. Bármenyire is *idegenkedik nálunk a legtöbb írásszakértő*, de a tudományos és okszerű írásvizsgálatnak nálunk is *kell tért hódítani, a haladást, mely heismerem egyeseknek kényelmetlen lehet, nem nyomhatja el a maradáság, az «öreg vagyok, minek tanuljak, jó volt eddig is és így is» — talán kényelmes, de lelketlen elve, győznie kell nálunk is az egyedüli helyes iránynak, de hogy győzhessen szüksége van a leghatásosabb fegyverere a helyes elvek alapján készült próbairásra és helyesen gyűjtött összehasonlító írásokra.*

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Mire jó a besugó?

Irta: Máthé Miklós törzserőmester.

Kévsé biján 1800 esztendőnek kellett eltelni, míg a civilizáció annyira haladhatott, hogy a boszorkánypöröket, ezt a törvény leple alatt véghezvitt legnagyobb igazságtalanságok egyikét s a barbár kor eme megbélyegző szegyenét megszüntesse és kiküszöbölje ítékezései sorából.

A rituális vérvád meséje még ezt is túlélte több mint egy századdal. Még csak pár évtizede mult csak, hogy az annak idején ország botránnyá fejlődött tiszaszlári pör tárgyalását befejezték.

Híres jogászok léptek akkor csatasorba, hogy ennek a fantasztikus rémregénybe illő vádnak valódiságot bebizonyítsak. Hivatkoztak más hasonló perekre, persze a régi barbár korszakból valókra, magyarázták a Talmud általok legnagyobb részben meg nem értetető részeit, tartottak hosszabbnál-hosszabb vádbeszédeket a Szent Igazság nevében, megvádoltak egy népfajt a folytatólagos és soha meg nem szünő gyilkosság vádjával. De bizonyítékaik nélkülöztek minden szilárd alapot. Már terjedni kezdett a tudás világossága s ennek hatása alatt szétfoszlott eme borzasztó titok feletti évszázadokon keresztül megülepedett rejtelmes ködfátyol s a mi ott maradt, nem volt más, mint csak a vallási gyűlölködésen alapuló, az emberiség képzeletvilágában megöröklött s a garló emberi bizakénységből mesterségesen táplálkozó balga, baboná biedelem.

Az utolsó boszorkányper óta több mint 100 év telt el. De azért még most is sűrűn találkozunk az emberiség májdnem minden rétegeiben babonás, könnyenbivő egyenekkel, a kik a bábajos boszorkányok létezésében

hisznek. S úgy pletykák alakjában még mindig megvádolnak egyes vénaaszonyokat emberek, állatok megrontásával, szemmel való megverésekkel és az ördöggel való czimboráskodással. Pedig bizonyítani nem tudnának semmit, ba arra kerülne a sor.

Éppen így állunk a rituális vérvád meséjével is. Hiába bizonyult be a legutóbbi e nemű bünper során a napnál fényesebben, hogy ez a vádazerü gyilkosság a folytatólagos sorozata minden alapot nélkülöz, mégis fel-felüti a fejét újabb hasonló vad egyes vidékeken. Még mindig tartja magát ez a balga biedelem, a kevésbbé képzett néposztály képzelet világában. Egyesek a zsidótemplomok felszenteléséhez, mások a körümetélesnél előálló vérzés csillapításához és a gyógyulás elősegítéséhez hiszik szükségesnek a keresztyén vér beszerzését.

A csendőrség fennállása óta is fordultak elő ilyen vádaskodások s csak úgy sikerült ezeket mindannyiszor már a csirájában elfojtani, hogy maga a csendőrség se hitt bennök: s hogy mindannyiszor sikeresen kiderítette s a napnál fényesebben beigazolta ennek a vádaskodásnak tarthatatlan voltát. Legtöbbször nevetséges befejezést nyert ez a rituális dráma. A meggyilkoltnak bireszelt leány csakhamar előkerült egyik vagy másik rokonnál vagy ismerősnél életben, egészségesen, mint a makk, még a hajaszála se volt meggörbülve. De, ha baláeset történt is, a csendőrség mindannyiszor kiderítette annak valódi okát. És mindannyiszor más és más volt az ok, a mi a rituálisnak bireszelt gyilkosság áldozataul esett gyermek szerencsétlen halálát előidézte.

Ügylátszik azonban, hogy ennek a rémregénybe illő babonás biedelemnek, az emberiség képzeletvilágából való kitörlésére, még ez sem volt elég. És a civilizáció előrehaladottsága mellett is sok időre lesz meg szükség, míg ezt megszüntetni sikerül és tisztázni lehet a már évszázadok óta köztünk élő s azóta polgári jogokban és kötelességekben velünk teljesen egybeolvadt zsidóságot eme borzasztó vad alól. Még mindig kerülnek emberek, a kik ennek a rémmesének valódiságában hisznek s ebbeli hitükben a közérdeknek vélnek jó szolgálatot tenni, ha a zsidóság elleni gyűlöletet nyilvánosan vagy titokban szitják, esetleg a Szent Igazság nevében és a «szemet szemért» elvénel fogva kár tehetnek a zsidóság egyik-másik tagjának vagyonában, testi épségében vagy az életében.

Erre mutat az alábbi eset is.

1901. évi augusztus hó 20-án, tehát éppen a keresztyénség egyik nagyjelentőségű ünnepén, Szent Istvan király napján, meggyilkolva találták Klein Jakabot, a csabai zsidóiskola 18 éves tanulóját. Klein Jakab talmudista — köznyelven bocher — eg ik hasonló társával, a jelzett napon a borsodmegyei Harsány községből Kisgyőr községbe indult, hogy hitsorsosainál könyöradományt gyűjtsonak. A mint a két község között elterülő erdőn át vezető útvonalon haladtak, birtelen előtök terem az erdő fái közül két paraszt viseletű fegyveres egyén és se szó se beszéd. Klein Jakabot fejbe-lőtték. Előbb rálőtt az egyik, utána mindjárt a másik és a tanuló balva rogyott össze. A másik tanuló futásnak eredt. Ügylátszik, a két bestiális vadállat megelégette az egyik áldozat legyilkolását s a másikat futni hagyta. Ez hemenekült Kisgyőrbe, egyenesen a községbábához és elmondta a szörnyü esetet.

Abban az időben Hatala Mihály cz. őrmester volt az emödi őrs parancsnoka. Őrskörletéhez tartozott Kisgyőr

A legjobb órák,
 legszolidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS
 műrészénél Szegeden.
 Javítások 5 évi jótállás mellett.
 Árjegyzék ingyen!

A villa Aldobrandini.

Lépcső a villa Falconieriben,
a melyet II. Vilmos német császár emléktáblával jelölt meg Voss Richárd regényének emlékére.

Frascati.

is. Mikor értesült a gyilkosságról, azonnal odasietett csendőreivel és bevezette a nyomozást.

Természetes, hogy elsősorban is az életben maradt tanuló kérdezte ki, abban a reményben, hátha ez valami felvilágosítást adhat a tettesek koráról, kinézéséről, ruházataról stb., hogy ennek az alapján a tettesek kiletét megállapíthassa, esetleg a nyomozást irányíthassa.

Reménye azonban biába való volt, mert a megmenekült zsidó fiú, a már fentebb említett futólagos személyleíráson kívül, semmiféle más adatot nem volt képes adni, a miből a tettesek kiletére csak következtetni is lehetett volna. S ez érthető is volt, mert a borzasztó eset hatása alatt semmi másra nem gondolt, mint a menekülésre. Különben is a megrémült fiatal gyerek még talán abban az esetben sem tudott volna kétségtelen felvilágosítást adni a gyilkosokra nézve, ha módjában lehetett is volna azokat jobban megfigyelni, mert hiszen köztudomású, hogy az ijedtség eme rendkívüli esete nagyban elősegíti a képzelődést s az így képzelt alakok leírásában az egyén is folyton ingadozik.

Igy aztán nem maradt más hátra, mint a személyismeretbe vetni az eredmény iránti reménységet. De ez is hiu remény volt, annál is inkább, mert hiszen maga az indító ok is ismeretlen volt Hatala őrmester előtt.

A két fiúnál pénz nem volt s a tettesek — az életben maradt tanuló előadása szerint — a rablást, a tett végrehajtása előtt meg sem kísérelték. De a tett elkövetése után sem nyultak hozzá az áldozathoz, mert minden holmiját megtalálta nála a hulla megszemlélésére kikeresett törvényszéki bizottság. Sőt még az se jöhetett figyelembe, hogy a tettesek bosszúból követték volna el a gyilkosságot. Mert ugyan kibén és mi okból kelhetne bosszút egy szegény bocher? Már pedig, mint minden nyomozó közeg tudja, a bűncselekményt előidézték ok ismerete a nyomozás irányítását és eredményességét nemcsak, hogy nagyon megkönnyíti, de a legtöbb esetben ez a leghelyesebb nyom, a mi eredményre vezethet.

A fennforgó körülmények mellett tehát, minden gyanuok hiányában kellett bevezetni és folytatni a nyomozást Hatala őrmesternek. S bár minden tudását és ismeretét latbavetette; nem kimélt sem időt, sem fáradságot; kutatott, puhatolt, kikérdezéseket folytatott, házkutatásokat tartott minden irányban, eredményt még sem birt elérni. Sőt még valamire való gyanuokra se akadt.

Az erdővédek ismertek mind. Jóraivaló, becsületos emberek voltak mindannyian. Ezekre tehát nem is gyanakodott. Gyanuja leginkább az orvadászokra irányult. Ebből a fajtából azonban úgy Kisgyőrben, mint a szomszédos községekben volt annyi, hogy azok mindegyikét felkeresni, kikérdezni, velök alibit bizonyíttatni, lakásaikat átkutatni csendőri és emberi felfogás szerint is nemcsak minden kitartást és türelmet túlhaladó munka lett volna, de eredményesnek se látszott.

Igy gondolkozott Hatala őrmester is. És mikor látta, hogy minden törekvése, igyekezete dacára since semmiféle eredmény, sőt legkisebb gyanuok se mutatkozik, félbeszakította a nyomozást és az eset a kiderítetlen esetek nyilvántartásába került.

Mit tesz ilyen esetben egy igazi, jó csendőr? Azt, hogy hármiféle szolgálatot teljesít is, mindig keres módot rá, hogy az ilyen nyilvántartott ügyben nyomozzon,

puhatoljon, gyűjtse az adatokat; mozgósítja besugóit; megmozgat fut-fát, elkövet mindent, csakhogy célját elérhesse.

Igy tett Hatala őrmester is. És nem is eredménytelenül.

Fáradságot nem ismerő buzgalommal, szívós kitartással és kiváló szakavatottsággal feltűnés nélkül gyűjtögette az adatokat. Nem maradt nyugton egy pillanatra sem. Restelte az eredménytelenséget és sarkalta a becsvágy. Úgyes az akavatott eljárás mellett végre is sikerült neki egy csekély nyomra bukkanni. Gyanuja egy kisgyőri legény ellen irányult, kit mint megrögzött orvadászt ismert.

Igen ám, de a gyanu még csak amolyan feltételes volt. Bizonyító körülményekkel nem rendelkezett. Megbizta tehát besugóját, hogy a legénynyel bármiként is kössön ismeretséget, tartson össze vele mindenütt, igyekezzék bizalmába beferközni s alkalomadtán, feltűnés nélkül hozza szóba egyszer-másszor az esetet és figyelje meg a legény viselkedését.

Hosszabb ideig ez se vezetett sok eredményre. A besugó csak annyit vett észre, hogy a legény, K. J. kisgyőri lakos, mindig kikerülte erről az esetről való társalgást, nem igen szeretett róla beszélni. S ha úgy társaságban, beszédközben az esetre terelődött a társalgás, K. J. mindig nyughatatlan lett, elhalványult, hol egyikre, hol másikra tekintgetett, vizsgálódott, mintha kereste volna rajtuk, hogy talán éppen ő rá céloznak ezzel a beszéddel. Másoknak talán fel se tűnt ez, de a besugó, a kit nemcsak a pénzbeli ígéret, de bizonyos önmagával való megalégedettség is sarkalt valamelyes határozott eredmény elérésére, folyton éles figyelemmel kísérte a legény viselkedését és mindannyiszor hűségese referált Hatala őrmesternek, ha valamit észrevett.

Egy ízben, 1902. évi február 15-én, egy vasárnap napon többedmagával sétált a besugó; köztük volt a gyanúsított legény is. Szembejött velök egy pájeszes zsidógyerek. Egyik társuk, csupa hetykeségből, lólabdával dobálta meg a gyereket. K. J. szinte indulatosan rászélt a dobálózóra, hogy ne bántsa azt a gyereket, bagyja békén, hadd menjen útjára.

— Ugyan mit fogod pártját? — szolt K. J.-re tettetett indulatossággal a besugó — hiszen sem inged sem galérod az neked!

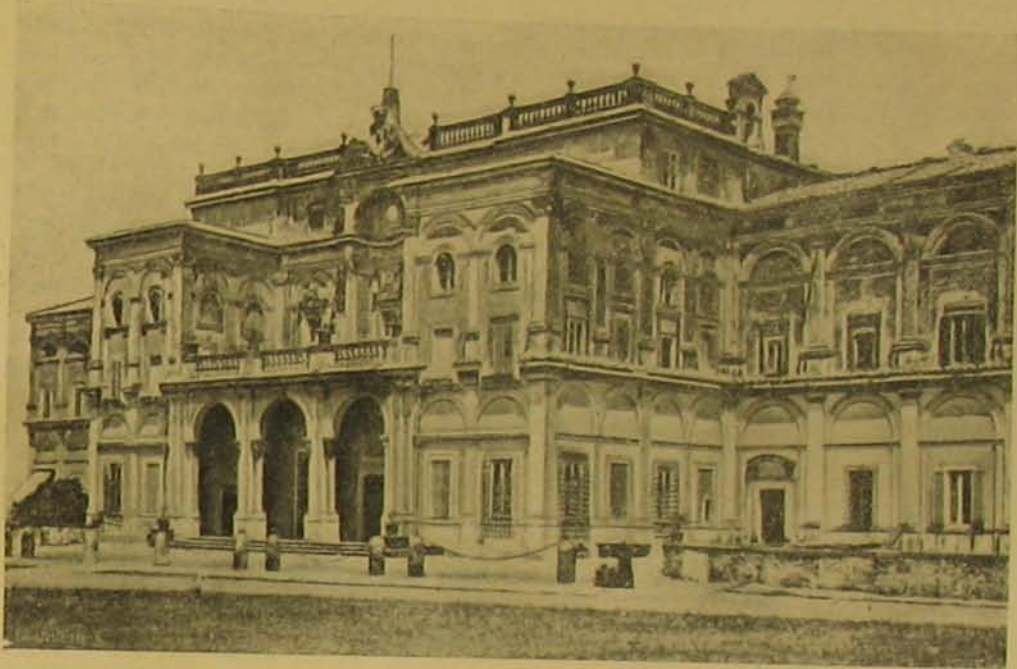
— Hagyj békén pajtas! — szolt vissza K. J. — bár én se bántottam volna soha egyet se! Soha since azóta egy nyugodt pillanatom!

— Tán csak nem a bócherről beszélsz? — firtatta tovább a besugó.

— Arról is meg másról is, de mi közöd hozzá? vágott vissza K. J. s azzal mintha megnémult volna, egy szót sem szolt többet, hanem a legközelebbi sarkon elvált a társaságtól és hazament. A besugó pedig jót nevetve odaszólt a többiekhez, hogy hallották-e azt a bolond beszédet. Azok egyike egy, másika másféle megjegyzést tőve K. J.-rc, hamarosan más tárgyra tereltek a beszédet s kevés idő múlva egymástól elválva hazaindultak.

A besugó csak ezt várta, azonnal az örsre sietett és közölte Hatala őrmesterrel a történeteket. Ez feljegyezte a fiútanuk neveit s még aznap este szolgálatba indult. A közéleti közegeket és egyes ismerőseit felkeresve minden célzatosság nélkül kivette belőlük, hogy K. J. a gyilkosság idejében leginkább S. J. ottani legénynyel

Ha fáj a feje ne tévózzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát** mely 10 percz alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kaphat minden gyógytárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlv. Három doboznál így. postai szállítás.

A villa Falconieri palazzója.

A villa Torlonia látképe (ennek helyén volt egykor Lucullus villája.)

Frascati.

czimboráskodott, sőt olyan is akadt köztük, a ki tudta, hogy azzal szokott annak idején orvvadászatra járni, S. J. már ekkor nem volt ott, mert előző év őszén bevonult a katonaságba Kassára.

Hatala őrmesternek éppen elég volt a miket megmutató. Másnap reggel a fültanukat a községbázához idéztette és sorba kikerdezte valamennyit az előző napi esetre nézve. Ezek mind megerősítették a besugó által mondottakat. Ekkor felhívatta K. J.-t is. Ez, bár már az első kérdésre megegyezett, tréfára igyekezett fordítani a dolgot, hogy zavarát leplezhesse. De mikor a már összegyűlt adatokból ráolvasta Hatala őrmester, hogy a gyilkosság napján S. J.-vel együtt volt az erdőn orvvadászatra, beismerte, hogy tényleg együtt voltak, de a zsidófiut nem ő, hanem S. J. lötte le, ő csak egy utszéli fa mellől nézte az esetet.

Erre a beismerésre letartóztatta az őrmester a legényt és Kassára kísérve a csapatparancsnokság engedélyével S. J.-t is kikerdezte. Ez konokul tagadott mindent. De mikor felolvasta előtte a társa elszólását és beismerését, megtört és előadta, hogy csakugyan ők lötték le a tanulót, még pedig előbb K. J. lött rá a mikor ő látta, hogy az nem jól találta el. ő tette rá a második lövést, a melytől aztán balva terült el az áldozat.

Beismerésüket igazolták az annak idején felvett bonczgyőzkönyv adatai is.

A gyilkosság okául pedig azt hozták fel, hogy a mint orvvadászatot kintjártak a két zsidófiu elébök került, eszükbe jutott, hogy többször ballották, hogy a zsidók keresztény vért használnak vallási szertartásuknál. S. J. megjegyezte, hogy ha azok legyilkolják a keresztényeket, bát ezeket is le kellene löni, ha mernék. — Nohát megmutatom, hogy merem! — szolt K. J. büszkén a e szavak közben lövésre kapta a puskáját a a fiura lött, és mivel a fiut nem találta balálosan, S. J. pedig nem akart gyöngébbnek látszani társánál, egy másikat lött a fiu fejébe, mitől az halva rogyott össze. Azután pedig megjegyezte, hogy most elég ez az egy is, a másik hadd menjen!

Igy lett áldozata az ártatlan zsidó tanuló a minden alapot nélkülöző balga emberi hiedelemnek a így került súlyos büntetés alá az eléggé el nem ítéltető rögeszme következtében a két legény is, a kik — mint mondták — ballották beszélni szüleiktől, másoktól és olvasták újságokból is, hogy a zsidók vallási szertartásaikhoz keresztény vért használnak a ebből kifolyólag szinte hivatottnak érezték magukat az ekként ártatlanul kiottott vér megbosszulására.

Hatala őrmester ezzel a nyomozásával is megmutatta, hogy a kitartás, a szívós akaratérő mindig meghozza a várt eredményt a különösen, ha a csendőr teljesen megbízható besugóval rendelkezik és időnkénti tapasztalataival tudja annak működését irányítani is.

Egy gyilkosság kiderítése.

Írta: Fráter Aladár próbácsendőr.

Jubász Mária virággeregi lakos 1909. évi szeptember hó 18-án este 10 órakor magából kikelve azzal a rémbirrel ment a kiskunlaczházai őrsre, hogy kevéssel előbb, midőn mezei munkáról lakásába hazatért, édes anyját, ki vele egy házban lakott vérbe fagyva holtan, atyját pedig súlyosan megebesítve találta.

Bacsa István őrmester, kiskunlaczházai őraparancsnok szabadságon lévén, helyettese Vereb László őrsvezető, azonnal a helyszínére indult.

A járőr a báz előszobájában Jubász Józsefnét a felismerhetetlenségig megcsonkított testtel balva, Jubász József 82 éves aggyastyánt pedig anlyosan megebesítve találta. Az őrsvezető az utközben bozzájuk csatlakozott közösi közeg jelenlétében a helyszíni szemlét a legnagyobb körültekintéssel megejtette a ez alkalommal egy körülbelül 20 cm. hosszú olajos zainegre kötött szekrénykulcsot, egy vértől áztatott drámaczigarettát és egy darab négy milliméter vastag, 40 cm. hosszú sárgarézdrtót talált, mely utóbbirol később megállapított, hogy vasutikocsi lámpájához való volt a a tettes a szoba zárt ajtaját azzal nyitotta ki.

A szobában elhelyezett szekrény fiókjában 400 korona készpénz és 7000 koronáról szóló takarékpénztári betétkönyv érintetlenül hevert.

Vereb őrsvezető bővebb tudomást szerzendő, az öreg Juhászhoz fordult, ki az esetet a mennyire gyengeségénél fogva tőle telt, a következőképpen beszélt el: Este nyolcz órakor, rendez szokás szerint feleségével együtt a szobában levő két egymás közelében elhelyezett agyra nyugodni tértek. Lányuk, ki a báz belső részében levő szobában lakik, akkor még nem volt ott. Alig aludtattak azonban felőráig, Jubász arra ébredt fel, hogy valaki egy nehéz számolyszékkel ütéseket mért fejére, erre segélyért kiabált. Bizonyára ezen kiáltásra felebredt a már szintén alvó neje a sikoltva a szobából kiszaladt. Ezt látva a tettes, az ő ütlegelésével felbagyott a a menekülő Juhászné után vetette magát, az előszobában utólérte a menekültöt és dulakodni kezdtek; a dulakodást nehéz csapások zaja, majd balálbörgés, végre pár pillanatnyi néma csönd követte. Neki szerencsére még volt annyi ereje, hogy felkelt, az ajtóig vándorzorgott a azt belülről a tolózárral magára zárta a így mire a merénylő vissza akart menni a szobába, a szobaajtó zárva volt; megpróbálta azt egy dróttal kinyitni, azonban ez sem sikerült neki. Erre az udvarra ment ki a az ablakon keresztül próbált bebatolni, a mi azonban vasrostélyllyal volt ellátva a így azon sem mehetett be, bár megkísérlte azt egy ruddal kifeszíteni. E munkája közben érkezett baba Jubász Mária, mire az illető felhagyva az ablak feszegetésével, az utcaajtón keresztül elmenekült. Ez és 14 éves fia látták is a sötét alakot az udvarból távozni, de ügyet sem vetve reá, a bázba mentek, hol a már említett vérfagyasztó látvány tárult elébe.

Az esetről a budapesti szakasziparancsnokság tudomást nyervén, Csaba Ákos őrmester, tókői őrsparancsnokot vezényelte ki a nyomozás vezetésére, a ki a laczházai őrs legénységével a a segélyül kapott erzsébetfalvi két főből álló járőrrel a nyomozást a legnagyobb körültekintéssel bevezette.

Bár a gyilkosság színhelyéről a tettes mit sem vitt el, a már ismert körülményekből mégis alaposan következtethető volt, hogy rablási szándékkal követte el a tettet a hogy e szándékában csak a véletlen akadályozta meg. Csaba őrmesterben tehát az a gyanu támadt, hogy a gyilkosságot vagy az örökösök valamelyike, vagy azok által felbékelt gyilkos követhette el. E föltevés annál valószínűbbnek látszott, mivel az öreg Jubásznak a pénzen kívül földbirtoka is volt, de annak élvezeti jogát föntartotta magának.

A magyar királyi csendőrség szives figyelmébe!

Minden csendőr, ki órát, ékszer, gramofont vagy bármily más czikket akar vásárolni, nálam következésképpen beszerezheti: 40 kor.-ig havi 4-5 kor., 60 kor.-ig havi 6-8 kor., 80 kor.-ig havi 7-8 kor., 100 kor.-ig havi 9-10 kor., 150 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 18 kor. Ezen felül egyezség szerinti. Az órákál 10 évi jótállás, feltétlen tiszteletteljes kiszolgálás. — 1 gramofon külön kivétel, 20 darabbal (10 nagy dupla lemezzel, 100 lóval), portómentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendelésnél szivesen hozhoz jó-ék, miután évi bérletjegyem van. Kérjen árjegyzéket.

Brucker Győző Nándor és Tsa
magyar művészműtőrs
Győr, Kazincz u. 15. sz.

Frascati. — Lucullus sírja.

Csaba őrmester ennél fogva kikérdezte az összes családhoz tartozókat, különös figyelmet fordítva a közvetlen érdekeltekre. A kikérdezés azonban semmi eredményre nem vezetett. Megtudta eközben, hogy az öregnek van egy Argalás Antal nevű 23 éves unokája, ki Budapesten a Ganz-féle gyárban dolgozik. Megtudta azt is, hogy nevezett eszelőtt gyakran meglátogatta nagyszüleit, kiktől egyszer-másor kisebb-nagyobb pénzbeli segílyt is kapott. Az utóbbi időben azonban nagyszülei megdorgálták renyhe s könnyelmű életmódja miatt s ezenkívül a pénzsegélyt is megvonták tőle, ennél fogva már huzamosabb idő óta feljők sem ment.

A gyanu most már ebbe az irányba terelődött s Csaba őrmester az ez irányban nyomozással az Erzsébetfalváról vezényelt járőrt bizta meg, míg ő a helyszínen tovább vezette a nyomozást.

Az erzsébetfalvi járőr a bűnjelt képező kulcsot és drótot magához véve, Budapestre a Ganz-gyárba ment. Itt megtudta, hogy Argalás mint kocsifényező, tényleg a gyárban szokott dolgozni, de akkor éppen betegen feküdt kisperesti lakásán. A gyári felügyelő vezetése mellett felkereste a járőr azt a műhelyt, a melyben Argalás szokott dolgozni s közben megkérdezte, hogy a felmutatott kulcs nem a gyárból származik-e. A kulcsot a felügyelő a gyárból származónak ismerte fel és tényleg több hasonló szekrényt nyitotta is. Ez alkalommal feltűnt, hogy az Argalás által használt ruha- és szorszám-szekrényen egy új s nem a gyáriakhoz hasonló zár volt két szeggel lazán felszegezve.

Eme újabb gyanu alapján a járőr Kisperestre ment, hol egy községi rendőrt maga mellé véve, Argalást lakásán felkereste, hol nevezettet ágyban fekve betegen találta. Ezen körülményt, valamint azt is, hogy az eszelő idejében is beteg volt, betegsegélyző könyvecskéjével igazolta. Ezt megerősítette még a vele vadházasságban

élő nő és a vele egy udvarban lakók egyike is. Járőr felmutatta Argalásnak a helyszínen talált kulcsot, ki azonban tagadta, hogy az valaha is nála lett volna, valamint tagadta azt is, hogy előző nap a gyárban volt. Ezek után járőr megtartotta gyanusítottnál a házkutatást, de semmi gyanusat nem fedezett fel, a mi a gyilkosságra engedett volna következtetni. Csak az volt feltűnő a járőr előtt, hogy nevezett munkásruháját sehol sem találta; erre nézve adott felvilágosítását azonban, hogy már nagyon ócska volt és egy rongykereskedőnek eladta, más adat biányában egyelőre el kellett fogadni.

A házkutatás megtartása után járőr Argalással Budapestre a Ganz gyárba ment és levétette a már említett szekrényről a zárat és Argalást magához véve, a közeli vaskereskedéseket keresték fel, hogy a zár honnanszerzését megállapíthassák. Két helyen való eredménytelen kérdezősködés után egy harmadik üzletet is felkerestek, hol a kereskedőseged a zárat az üzletből valónak, Argalást pedig a zár vevőjének ismerte fel, ezen állítást megerősítette a pénztárosnő is, kinek — mint említette — már a zár vételekor feltűnt nevezett ideges viselkedése, sőt mint állítá, a vevő a mintául hozott ócska zárat ott is feledte. A zárat rövid keresés után sikerült feltalálni s a gyilkosság színhelyén talált kulcs tényleg ahhoz való volt.

Ezen nyomós és kétségtelen bizonyítékokat szolgáltató adatok alapján Argalás Kiskunlaczházára kísértetelt, hol az állomáson megállapított az is, hogy a gyilkosság színhelyén talált sárgarézdrot a tehervonatról lecsatolt kocsifék belyén hagyott lámpáról hiányzik.

Az őrre érkezve, járőr eddigi eljárásának eredményét Csaba őrmesternek jelentette, ki Argalást a feltalált bűnjelekkel együtt átvette és bizalmi egyének jelenlétében kikérdezés alá vette. Nevezett, bár a Csaba őrmes-

BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

ter által feltett kérdésekre több ízben zavarba jött, mégis általánosságban a feltárt bizonyítékokkal szemben is tagadta a tett elkövetését. Erre Csaba őrmester Jubászné hullájához kísértette, hol a borzalmas molton összevagdalt bulla láttára megtört az addig konok tagadásban volt gyanúsított és beismerte, hogy csakugyan ő követte el a gyilkosságot és elmondta, hogy szándékát előre megfontolva követte el azért, mivel nagyszülei könyörgésére sem voltak hajlandók pénzt adni, daczára, hogy beteg volt s családjával együtt ébezett. Ezen szándékát előre este közölte nejével, ki sirva kérte, hogy ne tegye azt, de ő hajthatatlan maradt és mint az asszony vallotta, még lelővéssel is megfenyegette, ha elárulja.

Másnap este aztán, úgy kilencz óra tájban, lefekvés előtt megivott három deczi pálinkát és mikor a többi lakók elcsendesedtek, ő a zárt kapu tetején át ki zökött és a Budapest Ferencvárosi állomáson egy tehervonat fekbódéjába észrevétlenül felült s így Lázsházaig utazott. Miután a gyilkosságot elkövette, az állomás mellett levő hozóthban huzta meg magát. Majd éjjel fél három óraker Budapestre menő ugyancsak tehervonattal a kitérőig utazott, onnan pedig gyalog hazament és a kerítésen átmászva, lakására tert anélkül, hogy a házbeliek közül ezt bárki is tudta, vagy észrevette volna s így azok otthonlétét a járőr előtt jobbiszeműleg igazolták.

Reggel mindent elmondott az asszonynak s vértől bepiszkolódott rubáját pedig a fészkerben elásta, a hol az feltaláltatott és a többi bünjelekhez csatolva Argalással együtt a pestvidéki kir. ügyeszségnek átadatott. S így 72 órán át tartó nyomozás után Csaba őrmester észszerű utasításait s az ezt teljesítő járőr odaadó leleményes eljárását siker koronázta.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK

A villa eredetéről.

Az ókorban s az egész középkoron át még a legelőkelőbb körökben is ujjal szedték ki az eledelt a tálból s a villa használatát nem ismerték. Neptun hármas villája s a homeri hősök peccenyenyársa tannaitják ugyan számos, középkorból fenmaradt emlékekkel együtt, hogy a villát már régtől fogva ismerték, de azokat csak a konyhában használták a bús forgatására, az evésnél soha. A XIV-ik századtól fogva az előkelő házak leltáraiban már csaknem mindenütt fordul elő villa, de csak kivételesen, és sokkal csekélyebb számmal, mint a kanál s kés, és szembetünőleg nem ily használatra. Anjou herceg birtokában 1360-ban egy villát jegyeznek fel, V. Károly francia királynak (1380) már kettő volt ezüstből s kristály nyéllal. «Clemence de Hongrie» inventáriumában 30 kanál mellett csak egy villa van, az is ezüstből. Touraine hercegnőnek (1389) szintén csak két villája volt, bár kilencz tuzat kanala. A villa ezen régi okiratokban «fourchette» név alatt fordul elő, németül gábelin. A XV-ik században sem lesz gyakoribb s ekkor is a villa rendszeren mestermű. A Louvre leltárában (1420) hat ezüst villa fordul elő, abból három aranyozott. Savoyai Sarolta hercegnő leltárában (1483) egy ezüst villa említettik. A középkori festményeken, ha-

bár étkezések gyakran fordulnak elő, villának nyoma sincs, még Paolo Veronese híres képén, a kanaeai menyegzőn, s a bollandok hasontárgyu képein sem átunk villát egész a XVII-ik század végeig.

A középkori krónikások gyakran írják le részletelesen a lakomákat, de a villáról soha sem történik említés, ellenkezőleg gyakran említik azt, hogy a legelőkelőbb vendégek is ujjakkal szedték ki az eledelt a tálból. Még a kés is igen ritka. Angliában — tudjuk — még a XVI-ik században is minden vendég magával hozta kését s ebéd előtt egy falon csüngő köszörű kövön maga élesítette meg. 1598-ból van feljegyezve, hogy Beaufort hercegnő egy lakoma alkalmával a melle te ült IV. Henrik francia királynak egyik kezét csokra nyújtotta, míg a másikkal éppen a tálból vett ki egy darabot. Ezért is szokásban volt az ebéd elején s végén a vendégek közt külön mosdó-eszközöket hordani szét.

Pedig, mint láttuk, a villát már régen ismerték s valószínű, hogy különösen Angliában az asztalnál is használták, de nem arra a célra, mint jelenleg, hanem hogy a kenyeret feltűzzék reá s a kandalló lángjánál megpirítsák. Kivételek azonban fordulhattak elő. Így a ragadós czukorsüteményeket, málnát s más oly eledelket, melyek a kezét nagyon bepiszkolták volna, valószínűleg villárra szűrték. Egyszer még a XI-ik században fordult elő, hogy egy velencei doge neje, ki bizánczi eredetű volt, a búst apró darabokra vágta s villával vitte a szájához, de ezt Petrus Damianna, ki az esetet feljegyezte, a bizánczi elpubulás non plus ultrájaként tünteti fel, s valóban ily «megbotránkoztató» szokás Európában századokig nem ismétlődött többé. A szolgálk által feldarabolt búst a vendégek njjakkal vették ki s azután rendszeren fogaikkal szaggatták szét, oly modorban, mint ma minden uri bálnál tisztességtelen dolognak tartanánk. Sőt arra is volt eset, mint régebbi okiratok tanúsítják, hogy a bús darabot körmökkel tépték szét. De ezt már régebben is illetlennek tartották s a híres rotterdami Erasmus 1539-ben egyenesen oktatja olvasóit, hogy három ujjal vegyék ki az ételt a tálból s vigyázzanak reá, hogy, midőn a szájba teszik, az orrt ne érintsek vele. Della Casa boneventi püspök 1544-ben irt illemtanában, mely 1598-ban francia fordításban is megjelent, egyenesen megmondja, hogy asztal előtt illik mindenkinek a társaság szemeláttára megmosni kezét, hogy mások is lássák, hogy tiszta kézzel nyúl a tálba. De éppen e szerint illetlen az ujjakat összezeizrojni vagy éppen az asztalkendőt is. Ilyen illetlenségek azonban nem voltak abban az időben ritkaságok. Brantome beszél, hogy a Valois-királyok udvarhölgyei a tálakban ujjakkal valóságos vadászatot űztek, bár ugyanő megjegyzí azt is, hogy az előkelőbb urak igen gyakran ettek keztyűs kézzel.

A XVI-ik század vége felé a villák használata már gyakoribb kezd lenni, de csak a legelőkelőbb körökben. Duprat kanczellár ezüst eszközei között, melyeknek értéke 33,848 livre volt, két tuzat kanalat s csak egy villát találunk, de 1599-ben d'Estrées Gabrielle, IV. Henrik király kedvese, már 20 villával rendelkezett. A történetirók szerint a villa használatát a francia «Mignons» név alatt ismeretes divatbűzők honosították meg, III. Henrik idejében; ugyanazok, kik az inggallérokat is keményítették. Ezek az uracsok, hogy kezüket be ne piszkolják, mindent, még a babot, horsót is, villával

Merkur kerékpárok

Csodásan állalkozottak kerékpárból 20 kor., alkatrészekből és gumikból 20 % árengedm. része ülnek. A jegyzőket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jóállás mellett. Csekély havi részletfizetésre. — Gumik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. — Kerékpár- és varrógép nagyraktár

SZEGED.

ették, s a jó párisiak gyakran csufofolták ezen az új szokáson, melyet gyakorolni kezdetben természetesen igen nehéz volt. A divat azonban tovább terjedt. Legelőször Olaszországban s Angliában; a XVII-ik század elején már gyakrabban történik említés felőle, mint olasz szokásról, melyet az angol Ben Johnson egy vígjátékban nagyon nehéz, de hasznos művészetnek nevez. Az új szokásról különben még ennek a századnak második felében is csak mint ritkaságról emlékeznek meg, s az ujjakkal evés volt az általános divat. XIII. Lajos már villát használt az evésnél, de neje, osztrák Anna, ki a spanyol udvarnál nevelkedett fel, nem volt képes erre s csak ujjait használta.

A villa használatának általánossá tétele Montpensier herceg érdeme, ki az olasz eredetű Rambouillet marquis művelt leányát vette elsőt a szokást XIV. Lajos udvarmester volt, általánossá tette. A nagy hatalmú király udvari szokásait aztán minden előkelő háznál s pár évtized múlva már a polgárok között is feltétlenül utánózták.

A legelső villák teljesen egyenesek voltak, két hosszú udvaránál, hol fő begyes ággal, melyekre a búst fel lehetett szűrni; később három-négy ágú villákat készítettek, hogy apróbb tárgyakat is kivehessenek s a villa alakja meggömbült, hogy a kézben könnyebben lehessen tartani. Ez az új alak ma az úgynevezett angol villákban mutatkozik, melyek az előkelő házakban mindenütt teljesen kiszorították a régi egyenes villákat.

KÉPEINKHEZ.

Frascati.

Ez a kis olasz város, mely az Albán-hegyektől határtól gyönyörű síkságon fekszik, a római császárság után épült. Területét, építése idejében, a régi rómaiak idejében épült remek villák romjai fedték s az ezen romok között tenyésző dúsz lombos fák és növények után, a «frascame» (lomb) szótól kapta nevét is. A középkorban színhelye volt e kis város a tusculumi grófok, a német-római császárok és pápák barczainak s ma nyaraló telepe nemcsak az olaszoknak, hanem számtalan külföldinek is. Mértőföldre terjedő sétautain lépten-nyomon a klasszikus kor emlékeivel találkozunk s a kimerítetetlen talaj tanulmányozásával a tizenhetedik század óta foglalkozó régészek mintegy 40, az ötödik században épült villa helyét batározták már meg, melyek akkori tulajdonosainak nevei között Tiberius, Clandius, Néro, Vespasianus, Domitianus császárok, továbbá Balbus, Brutus, Catullus és Pompéjus hadvezérek és szenátorok neveit találjuk. Ugyancsak itt lakott Lucullus híres római hadvezér is, a ki, midőn a nemzet bizalmát elveszítve, a harcztérről visszahívatott, itt épített gyönyörű villájába vonult vissza és a háboruban szerzett mérhetetlen kincseiből pazarul költekezve, közmondásosá vált dúsz (Lucullusi) lakomákat rendezett, de emellett, mint korának, tudományos műveltségéről egyik legbiresebb férfin, itt adott találkákat az akkori kor nagyjainak is, a kik közül Cato, Brutus, Varnus, Sallustius és Atticus gyakori vendégei voltak. Óriási kiterjedésű villájának szökökutai, vizezései és a szobrászat műremekeivel díszített fasorai nemcsak magas művészi ízléséről és mérhetetlen gazdagságáról tettek tanúságot, hanem mint remekművek, az akkori kor tudományos és művészi fejlettségét is mutatják.

A jelen számunkban közreadott képek közül a Villa Torlónia éppen a Lucullus egykori villája területén fekszik, de csak nagyon kis részét foglalja annak el, most is gyönyörű parkjaival és olajfaligeteivel s úgy ez a villa, mint a képeink között látható Villa Aldobrandini, Falconieri s még sok más gyönyörű villák, nemcsak a fentebbemlített régi, rombadőlt villák helyén, hanem nagyjából azok anyagából is épültek fel. Ugyancsak itt látható Lucullus sírja is, melynek jelenlegi tulajdonosa szent hagyományként ápolja azt a cseresznyefát, melyet ősei ültettek a hatalmas körfal belsejébe, Lucullusnak, a cseresznye Európába hozójának emlékezetére.

HIREK.

Gyilkosság. A temesmegyei Petromány községben Kityeszku Mózes éjjeli őrs, Blaszina Tamást patrományi lakost március 22-én hajnali 3 órakor, a község bejáratánál, egy épülőfélben levő ház előtt, halva találta, kinek halálát egy a mellén tátongó lösebb okozta. Az esetről értesített csákovai őrs parancsnoka, Gál Lajos járásörmester a nyomozást bevezetve, megállapította, hogy Blaszinát gyilkosa az épülőfélben levő házban tartott lesből, tebát előre megfontolt szándékkal, lőtte agyon. A nyomozást vezető járásörmester a tettest az áldozat haragosai között keresve, azok közül Pépa Miklóst, ki a meggyilkoltnak anyjával szerelmi viszonyt folytatott és Boszika János éjjeli őrt, mint a meggyilkoltnak régi, engesztelhetlen haragosát örizet alá vette és nincs kizárva, mikép a ma még tagadásban levő két gyanúsított egyén közül holnap már valamelyiket, mint beismerésben levő tettest, az igazságszolgáltatás kezébe juttatni nyílik alkalma.

Agyonszurt csendőr. Egy szükezuvi távirat értesítése szerint, az alsófehérmegyei Matesden március 27-én, tehát husvét vasárnapján, este félnyolc órakor Gyeraszin Loga és Sztance János metesdi lakosok Koblicska József metesdi őrsbeli csendőrt, sétája közben megtámadva, késszurásokkal megölték. A tettesek az elfogásukra kivezényelt csendőrszolgák közeledtére megszöktek. kézrekerítésükre minden intézkedés megtétetett.

Ellenszegülés. Papp Pál I. szilvásváradai őrsbeli csendőr cz. őrsvezető, március 18-án délelőtt a borsodmegyei Bükkmogyorósd községhez tartozó erdőben fekvő Dobogótanya közelében Pósa Boros István balatoni lakos ellenszegülővel szemben, annak életveszélyes sérülésével végződő szuronyfegyvert használt.

Kérelem. Az árvamegyei Szuharó községben állomásozó Altmann csendőr kéri az 1908. december havában Budapesten vele együtt vizsgázott Róza István és Ágoston János csendőröket, hogy czimüket vele tudassák.

KÜLÖNFÉLÉK.

A hol gözzé válik a hó. A norvégiai Roa és Hönefos községeket összekötő vasuti vonal a lehető legesodálatosabb hegybáton vezet keresztül. Míg köröskörül a begyeket hatalmas hórétegek fedik, a hegyhát teljesen mentes a hótól, sőt ha a magasabb hegyekről hótömeg zuhan rá, ez menten elolvad és a nedvesség gözzé változva száll el. A jelenség oka az, hogy a hegy belseje telítve van kén tartalmú forrásokkal, melyek állandóan melegen tartják a hegyhátat. A kén szaga mértőföldre érezhető. De ennek a jelenségnek megvan

Kérjen egy példányt!

«MŰIPARI CZIKKEK ELLENŐRE»

ezimű könyvet ingyen Lőrincz M. és Társa czégtől, Kecskemét. Sok pénzt takarít meg vele!!

aztán az a kellemetlen következménye is, hogy a vasuti vonal alapépítményét minden évben újra kell építeni, mert a talajmelegség tönkre teszi a talpfákat.

Állatok és az angol hadsereg. Az angol hadseregben hagyományos szokás, hogy minden ezrednek van egy kedvenc állata, a melyet a kaszárnyában minden jóval tartanak. Természetesen a legkedveltebb a katonák körében a kutya, sőt Bobby, a Royal Berkshire-regiment híres kutyája, az afganisztáni hadjáratra is elkísérte ezredét. A mairandi útközében pedig a harcvezető élén oly bátor magatartást tanúsított, hogy visszatértekor a vitéségi éremmel tüntette ki Viktória királynő.

A kutyákon kívül azonban más állatokat is tartanak az angol kaszárnyákban. A királyi vadászok meg a múlt század legutolsó éveiben egy kecskét neveltek általában a kaszárnyájukban s az állatot néha-néha Viktória királynőnek is megmutatták. Egy ulánus regiment is szerzett évekkal ezelőtt Délafrikában egy ilyen kecskét, a melyet a hadjáratokra is magukkal visznek. Az állat velük ment a legvörösebb útközében is, de soha sem sebesült meg. Egy másik ulánusezred batalmá, fekete medvet választott kedvenczül, de ez utóbb olyan pajkos, sőt vad lett, hogy kénytelenek voltak az állataeregletnek ajándékozni. A királyi testőrségnél is „szolgált” egy medve, a kit az ezredben mint jó birkozópajtást is nagyon kedveltek; egy alkalommal azonban oly sok rumot találtak neki adni, hogy az elméje teljesen megzavarodott s mindenkivel birokra akart keln. A katonák azonban elfutottak előle s a szegény megrészegített medve világgá ment bánatában. Egy közeli városban, a hol nem tudták, mi az oka szokatlan elevenségének, agyonlőtték. Feje mai napig is díszíti a kaszárnya egyik szobáját. De mindeme ezred-állatok mögött. Az ezred mellett végig kitarított a canadai fölkelésnél is s kora reggel, a mikor az ezred talpra állott, ő mindig az első volt. A londoni bevonulásnál felejtetetlen látvány volt; a mint a parádeba öltözött ezred s a tisztek élén büszkén lépdelt. Egy napon épen, szokása szerint, a kaszárnya előtt őrt állott, mikor hirtelen kiszenvedett. A fejét kitömve most is őrzik az ezrednél, nyakából széles szalag lóg alá, rajta e szavakkal: „Szolgálat közben halt meg.”

Egy tudós a tanítónők ellen. Francis Amerika egyik kiváló nemzetgazdász cikket irt a minap egy amerikai tudományos folyóiratban, a melyben azon panaszkodik, hogy Amerika ifjúsága a teljes lelki és testi elpubulás fele halad. Szerinte máris ott tart Amerika, hogy a legjobb férfi-generáció lélekre csupa férfiruhában járó nő. Francis ezt a megdöbbentő elnöiesedést a tulsulyra vergődött női tanító-erőknek tulajdonítja. Kimutatást közöl, hogy ez idő szerint Amerikában 100,179 tanító van alkalmazásban, tanítónő azonban 356,884, tehát több mint kétszerannyi. Francis azt ajánlja, hogy az ifjúság nevelését a legsürgősebben férfiakra bizzák, különben az állam létalapjait fenyegeti veszedelem az elpuhító, elasszonyosító női nevelés révén. Az amerikaiak alighanem igaza van.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőné névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes

oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálati kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdéskérdéseknek eleje vétesék. Epp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Cs. D. örv. Borva. Tanulság: Ne üljenek fel mindenféle ügynek. Irjon még egy tértivevényes ajánlott levelet s figyelmeztesse a bankot, ha az ügyet három nap alatt nem rendez, per útján fogja igényét érvényesíteni.

1910. XI. 6. Nem! Nincs más valami a dologban?

Czivilite. Szolgálati ügy.

G. M. örv. Szatmárnémeti. A megszakított szolgálati idő beszámítását célzó felségfolyamodvány csak akkor nyújtható be, ha a felülvizsgáló bizottság lelete és indítványa alapján a nyugalomnyiba helyezés már elrendeltetett. Az egy koronás okmánybélyeggel ellátott melléklet nélküli folyamodványban fel kell tüntetni, hogy az illető mennyit szolgált a csapatnál, miért és mennyi megszakítással lépett át a csendőrséghez s itt hány évi tényleges, megszakítás nélküli éve volt. A felségfolyamodvány aztán a honvédelmi miniszteriumnak lesz leadva, a hol a szükséges intézkedések megtételnek.

4746. Az 1885: XI. tcz. 31. §. értelmében a nyugdíjazott egyén nyugdíjának megváltását minden tovább emelhető igényről való lemondás mellett kérelmezheti, de ha nő, hitestársának beleegyezése kívánandó meg. Az illetőnek tehát ki kell állítani és két tanu előtt aláírni egy 1 koronás bélyeggel ellátott nyilatkozatot, a mely szerint ő nyugdíj megváltása esetén a kincstárral szemben minden további követelésről egyszer s mindenkorra lemond; 1 kor. bélyeggel ellátott helyhatósági igazolvánnyal igazolni azt, hogy a nyarendő végkielégítési összeget egy oly vállalatba fekteti, a mely jövőjét teljesen biztosítja, végül egy ugyancsak 1 koronás bélyeggel ellátott orvosi bizonyítványt mellékelni, melyben közhatalos orvos igazolja azt, hogy kényesegző egyén egészségi állapotához képest legalább még annyi évig élhet, a hány évi nyugdíjösszege a megváltásképp adandó összeggel felér. Pl. egy áruvezetőnek, a ki 14 évi csendőrségi szolgálat után 5000 koronával az állandó nyugalomnyiba lett helyezve, 32000 korona végkielégítésre lenne igénye, a mely azonban részére csak akkor utalványozható, ha az előbb közölt két feltétel fennforgása esetén a közhatalos orvos igazolja, hogy ő még legalább hat és fél évig él. A nyugdíj megváltott egyén újabb nyugdíjazásra igényt többé nem támaszthat, még akkor sem, ha a végkielégítés gyanánt kézhez vett összeget egy összegben visszatéríteni hajlandó is lenne, sőt ha újból állami alkalmazást nyer, az az idő, a mely után nyugdíját megváltotta, újabb nyugdíjazása esetén számításba nem jöhet.

T. G. Szolgálati uton kérheti pótdíjának folyósítását ugyanazon indokkal, a melyet velünk közölt.

Tavaszi. 1. Zöld le nem foglalható. 2. Addig, míg fel nem vette; nem, aztán igen. 3. Tíz év.

Balgótarjánú ör. Az illetékes szabályzat világosan ismételkedik, annak magyarázatába nem bocsátkozhatunk.

Büntetőgyi zárlat. Büntőgyekben is felmerül annak szilkege, hogy a büntött által kérosnítaknak igényeit zárlat által biztosításának. Ennek elrendelése a büntető bíróságok hatásköréhez tartozik, fogantatása rendszerint a polgári bíróságokhoz intézendő megkeresés útján történik. Csak a bűnporben terhelteként szereplő egyén ellen rendelhető el.

AZ ERŐSÍTETT CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Ezrekre menő hálaíratok bizonyítják, hogy mily kiváló hatása van. Valódi csak nálunk kapható. Kis tégely 1 K., nagy tégely 2 K.

Az ár és 45 f. postaköltség beklüldése után vagy utánvétel küldve

Szenthe Lajos gyógyszer.
Budapest, Damjanich-utca 2.

Csusz, közhvény, reuma idegen fejféjáj, fülés, idegfej, minden nemű csontbántalmak ellen kitértő hatásának híres zonyult szer

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Gálfy Illés, III. számú csendőrkerületbeli járásörmester, az 1909. évi február hó 14-én Mezőcsátan, özv. Szűcs Kiss Lajosné és özv. Ádám Mihályné mezőcsáti lakosok sérelmére elkövetett rablógyilkosság tettesének hossz- és igen leleményes nyomozás utáni kiderítése és elfogásáért.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Szabó József járásörmester, a közbiztonsági szolgálat terén 10 éven felül lankadatlan buzgalommal és kitartással teljesített hossz- és szolgálatáért, valamint hosszabb időn át segédoktatói minőségben kifejtett buzgó munkásságáért.

Moldanek György cz. őrsvezető, a közbiztonsági szolgálat terén 10 éven felül lankadatlan buzgalommal és kitartással teljesített hossz- és szolgálatáért, valamint szárnyirodai segédmunkái minőségben kifejtett igen buzgó munkásságáért.

Kelemen József járásörmester, Nagy Pal, Antal Imre, Antal Lajos, Lőrincz István, Kénesi Gergely és Rajka Sándor őrmesterek, Kiss János I., Komancs János, Kovács Áron, Komáromi Lőrincz, Tökés Mihály, Kovács Károly, Fülöp Áron, Szász András, Paál Dávid, Pap János, Becze Sándor, Lőrinczi Lajos, Incze Márton, Pál András, Mihály Elek, Baricz József, Ambrus Antal, Szöcs Gyula, Bakó Károly, Gergely János és Csörgő Balázs cz. őrmesterek, Darvas János, Szvoboda Antal, Icbim Gábor, Nagy Izsák, Tbieszkesz János, Red Lajos, Fancsali Elek és Lukács Ferencz őrsvezetők, Tatár Mihály, Szabó József I., Gagyai Ferencz, László Ferencz, és Isztrate Demeter cz. őrsvezetők, Márk Sándor, Márton József, Ambrus István, Balló Sándor és Erős Gábor csendőr cz. őrsvezetők, a közbiztonsági szolgálat terén, 10 éven fölül, lankadatlan buzgalommal és kitartással teljesített hossz- és szolgálatáért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Jákó Lajos és Rotschner János törzsörmesterek, hosszabb csendőrségi szolgálatuk alatt, a közbiztonsági szolgálat terén tanusított kiváló tevékenységük és buzgal- mukért, alárendeltjeinek céltudatos vezetése és befolyá- solásáért, valamint szárnyszámvivői minőségben kifejtett igen szorgalmas munkásságukért.

Tompa Ferencz cz. őrmester, Bajkuj István és Füleki

József cz. őrsvezetők, hosszabb csendőrségi szolgálatuk alatt, a közbiztonsági szolgálatuk terén tanusított kiváló tevékenységük és buzgal- mukért, alárendeltjeiknek céltudatos vezetése és befolyá- solásáért, valamint segédok- tatói minőségben kifejtett igen szorgalmas munkássá- gukért.

Cs. Szabó Ferencz, Kóka András, Lajos Károly, Gyurka János, Imecs Márton cz. őrmesterek és Kurta János őrs- vezetők, hosszabb csendőrségi szolgálatuk alatt a közbiz- tonsági szolgálat terén tanusított kiváló tevékenységük és buzgal- mukért, alárendeltjeiknek céltudatos vezetése és befolyá- solásáért, valamint irodai segédmunkái mi- nőségben kifejtett igen szorgalmas munkásságukért.

Vargyas Márton, Bokor Jakab és Kovács Gyula já- rásörmesterek, Billes János, Zölde Mihály és Benedek Fülöp őrmesterek, Horváth István II., Bara Márton, Szorád Dénes, Salló Imre, Buzogány Pál, H. Nagy Sán- dor, Illyés János, Ottova Nándor, Illyés Márton, Tordai Sámuel, Inokai József, Kalamár Antal, Jankó Gusztáv, Jakabos Antal, Tóth Ferencz, Tamási István, Ambrus István, Szakács Mózes, Sándor István, Szöke János, Biró Bódog, Joó Bálint, Pakulár György, Magyarosi Mi- bály, Csökönyi Imre, Erős Péter, Márton Lajos, Incze Sándor, Farkas János, Simon Sándor Buçsa János, Asz- talos László, Kolumbán József, Tóth Ferencz, Szász Márton, Nagy Ferencz, Tökés József, Ferenczi Péter, és Kovács Domokos cz. őrmesterek, Kalló János, Mik- lós Dénes, Balácsi Sándor, Albert Lázár, Demeter Péter, Iszlai Lajos, Józsa János, Imre Ferencz, Erdős András, Márton István, Szász Dávid, Forgán István, Bartók Lajos, Kristó Károly, Páll János III., Lakatos Albert, Györi András, Rosoncz Mibály, Németh József és Al- bert Ferencz őrsvezetők, Ambrus Ágoston, Szöcs János, Both Márton, Kató Bálint, Szöcs Gábor, Bielz János, Bálint Mihály, Erdély István, Gencsi József, Pongrácz Áron, Vitályos György, Illyés Sándor, Szakács Lajos, Sipos József, Toma Zakariás, Istvánfy András, Ernest Ferencz, Korödi István, Kész József, Deák János, Kovács István V., Nagy Lázár, Barabás Izsák, Halász István, Sárközi József, Bálint Dénes, Simon János, Szakács Já- nos, Aszalos Sámuel, Szép János, Bálint András, Tóth Bálint, Mészáros István, Kovács Mihály, Fejér Mihály, Imecs József, Pari András, Kálmán Bálint, Illyés Mi- bály, Biró Dénes, Kovács János, Biró Benjamin és Szabó Ignác cz. őrsvezetők, hosszabb csendőrségi szolgálatuk alatt, a közbiztonsági szolgálat terén tanusított kiváló tevékenységükért és buzgal- mukért, valamint alárendelt- jeiknek céltudatos vezetése és befolyá- solásáért.

Tomsa György, Deák Vazul, Márton György, Biró Márton, Tausz Joáchim, Serény János, Ferencz József, Bihar László, Demeter Simon, Márk Albert, Nagy Géza, Vida Ferencz, Fehér Lajos, Radut Vazul, Teleki Mik- lós, Pintye Ágoston, Nagy József II., Opra Pál, Mike

Villamos és gőzerőre berendezett gyár tőlünk nem képes olcsón finom és jó hang- szert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkész- tője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom- lője, Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom- lője, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legjobb képe- zett zeneket át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldjük **Budapestről, Király-u. 58.** külön költségmentes díjtalán. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hang- szerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérésre.

Gáspár, Horváth Péter, Silló Balázs, Biró József, Bartók István, Popovics György, Incze Miklós, Kocsis Tivadar, László Antal, Hemlézi Pál, Nagy József III, Lázár Ferencz, Haró Ferencz, László Ferencz II., Csiki József, Kis József, Sanfira Simon, Román János és Nemes József csendőr cz. őrsvezetők, hosszaab csendőrségi szolgálatuk alatt, a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított ügybuzgó és eredményes működésükért.

Előléptettek.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

1910. évi márczius hó 11-ével:

Hári József II., Kolozsvári Lajos, Halka István és Fekete Lajos őrsvezetők, cz. őrmesterekké.

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

1910. évi márczius hó 16-ával:

Földes Ferencz és Jáger János, cz. őrsvezetők, őrsvezetők-ké.

Az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

1910. évi márczius hó 25-ével:

Kolek Márton;

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

1910. évi márczius 24-ével:

Csajbók János; végül

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

1910. évi márczius hó 16-ával:

Márkus József, Krosz György, Mátyás, Morocz Imre és Takács Jenő csendőr, illetve csendőrök, csendőr címzetes őrsvezetők-ké.

Névváltoztatás.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Rosnec Demeter csendőr címzetes őrsvezető, a m. kir. belügyminiszter urnak, 1910. február 21-én 19,825/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Bosnyák”-ra változtatta.

Kosztin Mátyás címzetes őrmester, a m. kir. belügyminiszter urnak, 1910. február 17-én 13,192/VI-a. szám alatt

kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Komoróczy”-ra változtatta.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Matyák Sándor csendőr cz. őrsvezető, a m. kir. belügyminiszter urnak, 1910. február 14-én 168,029/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Molnár”-ra változtatta.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Krecz János probacsendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak, 1910. február 11-én 9758/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Göndör”-re változtatta.

Lau inyecz András csendőr cz. őrsvezető, a m. kir. belügyminiszter urnak, 1910. február 14-én 17,020 VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Lévai”-ra változtatta.

Csisztu Mihály cz. őrsvezető, a m. kir. belügyminiszter urnak, 1910. február 17-én 15,152/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Szabolcsi”-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Vukovics József cz. őrmester, Kanász Nagy Vilma-val, 1910. márczius 5-én, Szentesen.

Ligeti Alajos őrsvezető, Beck Annával, 1910. márczius 7-én, Basabidon.

Barta József címzetes őrsvezető, Klipsch Katalinnal, 1910. márczius 8-án, Oraviczabányán.

Dávid József őrsvezető, Rác Eszterrel, 1910. márczius 11-én, Hódmező-Vásárhelyen.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában: Énekes István cz. őrmester, Radványi Jusztinával, 1910. január 18-án, Vezekényben.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában: Buncsi József őrsvezető, Emmer Karolinával, 1910. január 27-én, Körösbegyén.

Böcs János cz. őrmester, Polgár Margittal, 1910. február 5-én, Zalagalsán.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában: Gönczi Lajos cz. őrsvezető, Vujkov Zsófia Terézzel, 1910. márczius 3-án, Sándoregybázán.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Honvédelmi miniszter ur öngyméltósága által f. évi február hó 25-én kelt 148956/16. 1909. szám alatt elrendelt új mintájú Esemény kimutatás: sok már raktárunkon készen vannak és megrendelhetők. ::

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az ököritói tüzkatasztrófa tüzrendészeti szempontból.

Irtó: *Urcuer Szilárd*, a székesfehérvári hivatásos tűzoltóság tisztje, a magy. orsz. tűzoltó-szövetség titkára.

Ököritón megtörtént, a mi bármely községünkben már ősidők folyamán régen bekövetkezhetett volna, t. i. a számos emberéletbe kerülő gondatlanság sajnos folyamánya, a tüzkatasztrófa. Magát az esetet eléggé ismertették a napilapok, azt e helyen újra elmondani talán felesleges. De levonhatjuk belőle azon tapasztalatokat, a melyek e páratlanul álló esetből tüzrendészeti szempontból bőven levonhatók.

Tüzrendészet! majdnem azt lehetne mondani, hogy oly fogalom, melyet Ököritón, de sajnos, bazánk legtöbb részében nem is ismernek. Különösen nem ismerik annak megelőző részét, a melynek révén az ököritói esethez hasonló, megakadályozhatók. Csakhogy ez iránt népünk nem bír érzékkel; ős idők óta megszokott állapotához ragaszkodva, mibe sem veszi a megelőző tüzrendészet intó szavait és legtöbb esetben saját érdekében reá kell kényszeríteni a tűz elleni védelem rendelkezéseit. Népünket erre még előbb nevelni s addig is felette e tekintetben gyámkodni kell.

Nézzük tehát, hogy az ököritói esetben mik is voltak azon hiányok, azon baj, a melynek folyamánya lett ennyi ember tűzhalála. A főhiba összefoglalva mindenestre az volt, hogy egy náddal fedett, deszka-oldalu, mennyezet nélküli csűr táncsteremmé alakulhatott át, még hozzá akkor, a midőn abban egyrészt még termények, gazdasági szerszámok is voltak felhalmozva, másrészt pedig benne a gyulékony díszítési anyagok (u. m. rőzseágak, papirlánczok, lámpiónok stb.) egész tömege helyzetetett el. S mindezek alá oda tették a gyertyalámpiónokat és a közönséges falusi petróleumlámpákat, a melyeknél hosszabb égési tartamnál majdnem biztosra vehető volt a begyulás és folytatólag a díszítések meggyulása is (a mint az est folyamán tényleg volt is több meggyulás). Hogy e lámpák nem voltak kellően tisztítva és zárt üvegtartóba helyezve, hogy a petróleum gyúlési hőfoka nem volt sokkal magasabb a 21 C foknál s hogy végül a lámpák a díszletek alatt nem voltak bádogernyővel elszigetelve, avagy

legalább egy méter mélyen elhelyezve: az majdnem biztosra vehető. Már pedig hogy a tűz — daczára a fejlődött füstnek — oly robamosan terjedt el, hogy a bentlévők ruhája, haja tüzet fogott, annak eredő oka csak az lehetett, hogy a petróleumlámpák explodáltak, tartalmuk a tánczolókra égve szétröccscent s ügyszólván égő esővel borította lángba a helyiséget. Beigazolást nyert továbbá az is, hogy a helyszínén nem volt egy csepp víz, egy veder sem, a melylyel a netán keletkező tüzet gyorsan eloltani lehetett volna, még mielőtt az elharapódzhatnék. De hát ez másutt is így van.

Ámde most jön tulajdonképen a főhiba. Mert ha már csinálnak is ilyen tüzfészket (azt mondatnók pokoli csapdát), hát legalább ne engedjenek be több embert, mint a mennyinek a menekülése normális körülmények között lehetséges; vagy megfordítva, gondoskodjanak annyi és oly kijáratról, hogy a bebocsátottak gyorsan kimenekülhessenek. Itt azonban fordítva történt; becsődítettek annyi embert, hogy szintén érthetetlen, mikép fértek azok el ily kis területen? s azután bezárták a két nagy kaput, sőt még padokat is állítottak elébe és a bennlévő 5—600 ember részére csupán egy keskeny, egy méter széles ajtó maradt nyitva, de ez előtt is tolongott a kívül tartózkodók tömege, elállva még e keskeny kis bejárat is. Ily körülmények között a katasztrófának be kellett következni, mert a bonntlévő tömegben a tűz láttára kitört a pánik, a halálfélelem, mely megbont minden fegyelmet, ésszerűséget s egyedül az életfenntartási ösztön sugallatára hallgat! Mindenki kifelé törtet, tudva azt, hogy csak egy kis kijárat van, mindenki elsőnek akar ahhoz jutni; a másikat — ki utjában áll — agyongázolja, irgalmatlanul félreléki, de célta még sem ér, mert a tömeg így megtorlódik, halomra dül és önmaga előtt zárja el a menekülés útját. De ezen változtatni már nem lehet, ezt csak megelőző uton-módon lehet megakadályozni olyképen, hogy egyrészt megállapítjuk a helyiség befogadó-képességét és csak ennek megfelelő számú egyént bocsátunk be s másrészt gondoskodunk azután megfelelő számú és méretű kijáratról.

Erre nincs országos rendelkezésünk, de a nagyvárosok színházai részére a színházégések tapasztalatai nyomán alkotott szabályrendeletek tartalmazznak oly

Első magyar vill. erőre

berend. hangszer-gyár

honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszertészítője, az

Ocskai és a szabadalmazotti Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánoshíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvós hangszereket. Harmonikák erőse el-

pusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Árjegyzék minden hang-

szerrel külön küldetik. Magyarországon legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.

STOWASSER JÁNOS

osá-ári és királyi udvari esállító,

a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir.

Lánoshíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Harmonikák erőse el-

pusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Árjegyzék minden hang-

szerrel külön küldetik. Magyarországon legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.

méreteket, a melyek itt is irányadók lehetnek. Nevezetesen a befogadóképességet illetőleg négyzetméterenként 2—3 embert számítunk, a szerint a mint ülnek vagy mozognak, állnak; a kijáratok alpmérete pedig az, hogy minden 120 emberre számítunk egy méter ajtószélességet, vagyis 500 emberre kellett volna vagy négy ajtó, egyenkénti egy méter szélességgel, avagy ket, 2—2 méter széles ajtó, avagy egy négy méter széles ajtó. (Ezen változatosságot a helyi körülményekhez képest a szélszerűség szerint alkalmazhatjuk). A kijáratok főközléke azonban, hogy azokat mindenkor szabadon hagyjuk, azok eltorlaszolását padokkal, székekkel, elhíllással, bámulókkal meg ne engedjük. Az ököritői csürnél specialiter a két nagy kapu vészajtóul szerepelhetett volna, mely rendes körülmények között betéve állhat, de lecsukni, eltorlaszolni nem lett volna szabad, úgy hogy a tömeg három ajtón át megoszolva, okvetlenül néhány pillanat alatt kimenekülhetett volna.

Ellenvetésül felhozhatják, hogy faluhelyen nincs arra pénz, hogy szabályszerűen épített tancsterem létesíttessék és fenntartassék. Ez elvitázhatatlan tény; de azért faluhelyen is szem előtt kell tartani, bár az adott viszonyokhoz képest, a megelőző tűzrendészet, az életbiztonság követelményeit és szigorúan betartatni mind azt, a mit az élet- és tűzbiztonság legkisebb előfeltétele gyanánt megkövetelni kell. E felett örködni az I. foku tűzrendészeti hatóság és a községi előjáróság, a tűzoltó parancsnokság hivatott. Ámde az első nem lehet mindenütt jelen, a másik nem ért bozzá, tűzoltóság pedig ma még nincs minden községben. Így hát szakcszerű tanácsadás nélkül áll a nép, nincs a ki a tűzrendészetet megvizsgálja, felülvizsgálja, a bajon hamarosan segíten.

Se tekintetben a csendőrség talán az egyedüli tényező, mely segítségünkre jöhet a számos esetben már jött is. A csendőr nincs ugyan feljogosítva arra, hogy tűzrendészeti ügyekben preventív közvetlenül intézkedjék, de igenis kötelessége felsőbbségének útján az I. foku tűzrendészeti hatóság figyelmét felhívni arra, hogy itt és itt a megelőző tűzrendészeti intézkedések mellőzése, elhanyagolása miatt baj következhetik be. S ezzel máris célzt értünk felerészben, mert a hatóság az esettel foglalkozni fog, az emberek gondolkozni kezdenek a helyzet felett, elvégre az óvintézkedések megtétele ily helyen nem lévén valami ördöngös dolog, a bajok lényeges részét el fogják báritani, az élet- és tűzveszélyt megelőzni. A csendőrségnek a tűzrendészetben való kiképezetése — mint ebből is látjuk — igen fontos és helyes intézkedésnek bizonyul, mert ma a mindenütt megforduló csendőr lehet csak az, a ki ilyen veszélyes objektumokat felfedezve, egyrészt figyelmeztetheti rá a községi előjáróságot, kioktathatja rövidesen a népet, másrészt pedig jelentést tevéen felsőbbségének, initial-

hatja az I. foku tűzrendészeti hatóság beavatkozását is. A további szakvélelőnyét ez azután beszerezhető akár a vármegyebeli tűzrendészeti felügyelőktől, akár pedig ilyen nem léteben a Belügyminiszteriumnak tűzrendészeti szakkozegetől, a Magyar Országos Tűzoltó-Szovetségtől.

Hogyan kérdezze ki a csendőr a tanukat?

Irta: dr. Kármán Elemér, nagyváradi kir. ügyész.

A Bp. 192. §-a szerint tanukul ki kell hallgatni mindazokat, a kiktől *fel lehet tenni*, hogy a bűncselekményről, a tényállásról, terbeli bűnösségről vagy ártatlanságáról és általában a bűnvádi eljárásra nézve fontossággal bíró ténykörülményekről tudomással bírnak.

Nem elegendő tehát, ha csak azokat a tanukat kérdezzük ki, a kiket a gyanúsított, vagy a sértett bejelont a kiballgatásukat kéri, hanem magunknak is utána kell gondolni, hogy ki tudhat a dologról. A terbelt és a sértett rendszerint olyan tanukat fog bejelenteni, a ki egyiknek vagy másikkal a pártját fogja, de sokszor a leghasznavehetőbb tanuk olyanok lesznek, a kikre egyik se gondolt. Ezért szélszerű, ha utána gondolunk, hogy hol és mikor történt az eset és így reájutunk, hogy akkor és azon a helyen ki mindenki fordulhatott meg. Ilyenek azok az egyének, a kik a nap bizonyos órájában, bizonyos helyen naponta megfordulnak, p. o. városi helyen a nap ugyanazon órájában hivatalba siető s onnan jövő hivatalnokok, a levélhordó, az ujságkihordó, süteménykihordó, házaló; vidéki helyen a postás, a falvakból a gyárba menő, vagy a gyárakból a közeli falvakba hazatérő munkások, egyes napokon a közlekedő vásárosok, a földjükön dolgozó parasztok, a mezőőr és erdőőr, az őrző gyerekek stb. Ugyanigy azok, a kik napközben foglalkozásuk folytán reáérnek az utcák s utak mozgását figyelni: a kocsmárosok, rendőrök, éjjeli-őrök, vasuti őrök; városban hordárok, borkocsisok, stb.

A csendőr gyakran jó basznát veheti a *beszűgőknek*. Ezek többnyire olyan egyének, a kik maguk is vagy büntetve voltak, vagy okuk van a törvény embereitől félni, s így kisebb szívességek, vagy elnézések fejében nyomra vezetik a nyomozót. Czigányok elleni nyomozásoknál különösen jó szolgálatot tesz, ha olyan czigányra tesszünk szert, a kiben van hajlandóság a többit elárulni. Az olyan tolvaj, a ki a a többivel összeveszett, vagy a kit az orgazda megcsalt, szintén elárulja néha a többit. Az ilyen egyénekre szükségünk van, az tagadhatatlan, mert a gonosztevők járását ők ismerik a legjobban, de igen természetesen velök csak úgy lehet és szabad dolgozni, hogy őket meg nem nevezzük, már azért sem, mert az illető maga is fél a többitől, hogy bosszút állanak rajta. Vigyázni kell azonban arra, hogy sokszor az ilyen egyén

A legjobb órák,

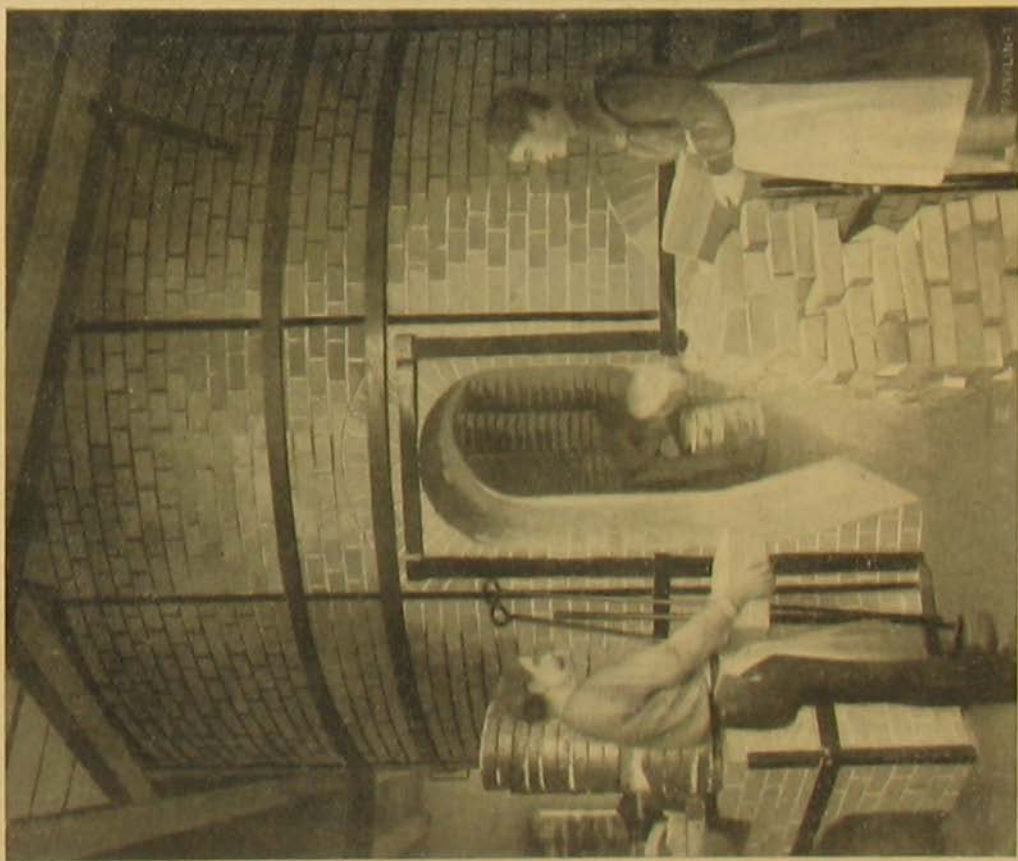
legszilidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

Korongozás látkoronggal.

Sérvési típusú porcellán-égető kemence.

Modern porcellánkészítés.

Korongozó terem.

Modern porcellánkészítő. — Festő műterem.

nyomokat s a bűnjeleket mindig különös gondossággal kutatni. De mindenesetre: a tanuvallomások értékkel csak úgy fognak birni, hanem fogadjuk el szó nélkül, a mit a tanu mond, hanem igyekszünk meg is győződni arról, hogy igaz-e, igaz lehet-e a mit a tanu mond.

A tanu két ok miatt nem mond valót; vagy mert téved s így nem *tulja* az igazat megmondani, vagy mert hazudik és nem *akar* igazat mondani.

Az előbbi eset, mikor a tanu téved, a nehezebb reánk nézve, mert ki kell tudakolni, hogy *miben* téved és *miért* téved? A hamis tanut azonban némi ügyességgel rendszerint rajta lehet érni a hazugságán.

Figyeljük meg a mindennapi életet: hányszor állítanak az emberek olyant, a mi nem felel meg a valóságnak és mégis a legjobb tudomásuk szerint azt hiszik, hogy valót állítanak. Ha ugyanazt az eseményt, nem valami bűncselekményt, hanem az élet valami közönséges eseményét, többen látták és meghallgatjuk, hogy egyik-másik hogyan meséli el, a mit látott, észre fogjuk venni, hogy mindegyik sőt lényegesen máskép meséli el és fontos körülményeket máskép ad elő.

Ennek sz oka az, hogy a midőn az ember valamit észrevesz, észlel, nemcsak lát, hanem egyttal rögtön a látottakból következtet is. Ezekben a következtetésekben van azután a legtöbb tévedés és hiba. E következtetések-nél az ember rendszerint abból indul ki, a mit megszokott.

Ha p. o. éjjeli időben vidéken utazva valami fehérlő négyzetet látunk emelkedni, minden további vizsgálódás nélkül azt következtetjük, hogy az egy falusi ház fehérre meszelt fala; tegyük fel, hogy azon a tájon valami történt és egész gyanútlanul el fogjuk mondani, hogy a kérdéses dolog egy falusi ház közelében történt, pedig meglehet, hogy ott valami óriási vázsnat feszítettek ki, vagy egy hirdetési táblát állítottak fel. Ha odamentem s pontosan megnéztem volna, nem tévednék, de miután csak következtettem, olyant adhatok elő, a mi teljesen hamis. Így vagyunk mindazokkal a dolgokkal, a miket meg szoktunk látni, a nélkül, hogy pontosan megnéznők. Mikor látjuk az illető dolgot, már bizonyos képet szereztünk az eszméletünkben rólok, pedig meg sem néztük a dolog egyes részleteit. A ki dominót játszik, csak odapillant s látja, hogy nyolczas, tizes stb. van a kockán, pedig mind a nyolcz, illetve tiz pontot nem nézte meg. Már most esküre kerül a dolog s az illető minden aggodalom nélkül meg fog esküdni, hogy mind a nyolcz pontot látta. Ilyesmik a tanuk feleleteinél nagyon gyakran megesnek, bár nem olyan egyszerűek mindezek a példák, de a tévedések ép ily könnyen megesnek. Néhány példát iktatok ide.

Egy vizsgálati ügyben kérdés tárgyát képezte, hogy egy csendőr, a kit parasztleányok súlyosan bántalmaztak, oldalfegyverrel volt-e azon alkalommal, avagy nem.

A tanuk egy része úgy vallott, hogy látta az oldalfegyvert, más része nem. A valóság az volt, hogy a csendőrnek nem volt az oldalfegyvere rajta, a kik tehát azt vallották, hogy látták, nyilván azért tévedtek, mert a dolgot meg nem figyelték és nem tudván csendőrt oldalfegyver nélkül elképzelni, azt, mint megszokottat, odaképzelték.

Verekedéseknél fordul elő, hogy a sértett sörösüveg-gel kapott egy ütést a fejére s a tanuk egy része azt vallja, hogy a tettes «az üveget dobta», más tanuk ellenben úgy vallanak, hogy az «üveggel fejbevágtá», a sértettet. Ilyenkor a tény az, hogy egyik se látta, mert a dolog igen gyorsan történt, de mikor a tettes fel-emelte az üveget, az egyik azt gondolta: «most dobja», a másik azt, hogy «most vág vele» s azután mindegyik azt hiszi, hogy a dolog úgy történt, a mint ő előre várta.

Az, hogy ki mit lát és mire következtet, hogy tehát mit vesz észre, ismét függ az egyes ember egyéni tulajdonságaitól; első sorban attól, hogy épek-e az érzékei: jól lát-e, nem színvak-e. Függ továbbá attól, hogy milyen viláosság mellett látta azt, a mit elmond. A természettudósok szerint rendes szemmel azt, a kit jól ismerünk, de a kinek feltűnő és könnyen felismerhető megjelenése van: 100—150 méterről meg lehet ismerni; ha nem ilyen szemhetűnő az ember, akkor 40—80 méternyiről, ha pedig nem jól ismerjük, 25—30 méternyiről lehet megismerni. A kire a nap reásüt, jobban látjuk; holdvilág mellett, a hold első negyedében 2—6 méterről, teliholdnál 7—10 méterről lehet felismerni azt, a kit jól ismerünk.

Az ember jobban figyel meg azt, a mihez hozzászokott, a mit megtanult megfigyelni. Ezért nem állaz, hogy a műveltebb ember megfigyelései pontosabbak. A parasztember az erdőn, mezőn történőket jobban figyel meg, mint a még olyan művelt városi. A férfi beszélhet egy nővel és nem tudja, hogy milyen ruha volt a nőn; egy másik nő csak elmegy mellette és a csipkemintát is észreveszi.

(Vége köv.)

ÁLTALÁNOS ISMERETEK

A tajték.

A tajtékipipák szívása a szívár és cigaretta elterjedése óta nagy mértékben csökkent; de még ma is sok dohányos nagy tiszteletben tartja tajtékipipáját, különösen Keleten, hol a művésziesen faragott tajtékipafejek csaknem minden családban föllelhetők. A tajték tehát egy még mindig virágzó iparnak nyersanyaga s a tajték története természettudományi és technikai ipari szempontból egyaránt érdekesnek mondható.

A tajték Kis-Ázsiában fordul elő, hol «myrsen» a neve. Állítólag e névből keletkezett a német Meerscham, az

100 A magyar királyi csendőrség szíves figyelmébe!
Minden csendőr, ki órát, ék szerű gramofont vagy bármily más czékkeltekár vásárolni, nélműködvet-
kezékp beszeresheti: 40 kor.-ig havi 4—5 kor., 60 kor.-ig havi 6 kor., 80 kor.-ig havi 7—8 kor.,
100 kor.-ig havi 9—10 kor., 150 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 18 kor. Ezen fölül egyezség
szerint. Az óráknál 10 évi jótállás, feltétlen tisztelegés s kiszolgálás. — 1 gramofon hűtő kivitell,
20 darabbal (10 nagy dupla lemezzel, 100 tövel), portmentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben.
Több rendelésnél szívesen bűszboz jörök, miután évi bérletjegyam van. Kérjen árjegyzéket.

Brucker Győző Nándor és Tsa
magyar művés és műötvös
Győr, Kazinczy-u. 15. sz.

angol seafoam, a francia écume de mer és az olasz sciuma del mare. Fehér színe, könnyűsége, lágy tapintata lehetnek okai, hogy a tenger hullámainak tajtétkőzójáról nevezték el.

Mielőtt a tajték hozzánk kerül, már többféle megmunkáláson megy keresztül; innen van, hogy ásványgyűjteményeinkben csak ritkán találunk igazi, természetes nyers állapotában levő tajtéket. A nyers tajték sárgásfehér, rózsaszínű vagy szürkés árnyalattal; törési felülete meglehetősen sima; homályos, átlátszatlan, puhább a mészpátnál, keményebb a gipsznél, erősen odatapad az ember nyelvéhez, a mennyiben likacsos voltánál fogva vizet szív; vízben szétesik és péppé kavarható.

Sokan nem tudják, hogy a tajték majdnem kizárólag csak Kis-Ázsia igen korlátolt területén fordul elő, hol a törökök már évszázadok óta, de még most is, nagyon kezdetleges módon, a földhől kivájják, illetőleg bányásszák. A tajtékbányák a sárgás földrakásokról, melyek minden egyes aknát körülvesznek, már messziről fel-

megtisztítja durván a még hozzátapadó földrészecskéktől és eladja ládába csomagolva a »tűzsarunak« (kereskedő), a ki azután minőség szerint osztályozva, hozzá forgalomba. A bányából kikerült tajték nedves, nehéz és színe sárgás. Nyáron a napon, télen pedig 8—9 napig fűtött helyiségekben szárítják, miközben súlyának kétharmadrészét elveszti, és könnyebb és bőfehérré lesz; langyos vízbe mártott flanelronggyal való dörzsöléssel simítják és végül viasz-szal csiszolják.

A »Prometheus« című folyóirat 1901. számában a tajtékpipa feltalálójaként egy Kovács nevű pesti vargát említ, ki 1735 körül élt itt és fafaragványok készítésében való ügyesség révén ismerkedett meg egy Andrássy gróffal. Andrássy keleti utazásából valami fehér földtömeget hozott Kis-Ázsiából, mely könnyűsége révén keltette föl figyelmét és Kovácsot megbizta, hogy belőle két pipát faragjon neki. Kovács faragás közben a pipafejet leejtette, s az egy viaszablára esett. Mikor azután Kovács először szittéből a pipából, észrevette, hogy

Modern porcellánok. — Kopenhágai és Bing és Gröndahl-féle vázák domboru virágokkal.

tűnnek s a sok száz földbányás a különben teljesen sík területen úgy hat a szemlélőre, mintha a réten nagy vakondtúrásokat látna.

Az angorai angol konzul jelentése szerint az üzem még ma is hibetetlenül kezdetleges. Az aránylag puha földbe merőleges, sokszor nagyon mély lyukat ásnak, melynek fenekén a »tazedi« (bányász) különböző irányba elágazó oldallyukakat ás, arra felé, a hol épen némi reménye lehet arra, hogy ott tajtékdarabra akadhat. A tajtéfdarabok teljesen rendszertelenül rakódtak le a földben (mondhatni hasonlóan a mazsolaszemekhez a kalácsban). Minden aknában két ember dolgozik; az egyik lenn áll és megtölti a kötéllel leeresztett üres kosarat, a másik fenn egyszerű emelősegítségével kiemeli a kiásott földet. Arról szó sincs, hogy az akna falait a bedülés ellen cölöpökkel támogatnák, biztosítanák, minek következtében azután gyakoriak a súlyos balesetek.

A kiemelt földben találják a rendszeren alma-, sőt dinnyenagyságú tajtékdarabokat, melyeket a tazedi (egy zsákkal 200 piaster = 40 K-ért) rögtön elad az »iznafonuk« (közvetítő). Az iznaf beszállítja Eski-schehr városba,

azokon a helyeken, melyekről a viasz okozta foltokat letörölte, a pipa szép világos barna színt öltött; erre az egész pipát bevonta viasszal s így az idővel egyenletesen, szépen megbarnult. Ilyen véletlen következtében lett Kovács egy gyorsan elterjedő divatcikk s egy meglehetősen nagy arányokat öltő ipar kezdeményezője.

Ziegler »Zur Geschichte des Meerschaums« című iratában megemlíti ugyan Kovácsot is, de már a XVIII. század legelején, törökök révén a Dunán felhozott pipákat tartja a legelsőeknek.

Az utóbbi években nagyon hanyatlott a tajtékipar; a pipázás úgyszólván egészen kiment a divatból. A mostani dohányosnak nincsen meg az ideje és nyugalma, a mellyel nagyapáink rendelkeztek s így vajmi kevés a kilitás arra, hogy ennek a különös iparágának sorsa kedvezőbbre forduljon; de egy olyan fényűzési cikknél, mint a tajték, sohasem lehet tudni, mikor kapják fel megint; lebecsületes, hogy a tajték megint keresett áru lesz, mint egykor, mikor a gazdag mynheerek Amsterdamban és Rotterdamban esaknem annyi tallért fizettek érte, mint ma fillért.

KÉPEINKHEZ.

Modern porcellánkészítés.

A porcellán az agyag legtisztább fajából, az úgynevezett kaolinból készül, több más anyag hozzáadásával. Az agyag ugyanis, mivel ammiféle szilárd, darabos alkotórész nincs benne, könnyen formálható, így aztán elsőrangú remeket lehet belőle előállítani. A modern porcellántárgyak részben, egyéb más agyagedények módjára, fazekaskorongon készülnek. másként pedig az agyagot tejszerű folyadékká bigitva gipszintákba öntik. Ezeket aztán tűzálló anyagból készült, lyukacsos tokokba, skatulyákba rakják és 1500—1600° melegben kiégetik. A kiégetést azonban megelőzi még a tárgy mázzal való bevonása. A máz a tárggyal azonos anyagból készül, még pedig tejsűrűségű péppé való felhígítás mellett, melybe az edényt, vagy a tárgyat egyszerűen belemártják. A kiégetés után következik a porcellántárgy befestése és pedig kétféleképen: a máz alatti vagy a máz feletti festéssel. A máz alatti festés a máz nélkül való kiégetés után, a máz feletti festés pedig, már a mázzal kiégetett tárgyra történik. Előbbi esetben a megfelelő sablonos vagy természet utáni minta ráfestése után újból kiégetés alá kerül a tárgy. Ez maradandóbb is mint a mázrafestés, mert utóbbi a tárgy felületéről domhoruan kiemelkedvén, hamar le is kopik. A festés után jön a tárgy aranyozása, a mely a festéshez basonlóan történik.

A porcellántárgyaknak modernebb alapokon való készítését 1785-ben a kopenhágai kir. porcellángyár kezdte meg s ezt követte a többi német és francia gyár is, bár az utóbbi helyről kikerülő úgynevezett sevresi készítmények már a kopenhágai hatástól teljesen független francia szellem önálló alkotásai.

A modern porcellánkészítésre nézve nálunk is történtek már számbavehető és elismerést is nyert kísérletek, de gyáraink még nem állanak ott, hogy a külföldi gyártmányokkal felvehessék a versenyt.

A jelen számunkban közölt képek egy részén a modern porcellánkészítés egyes műveleteit, más részén pedig a már kész diasztárgyakat mutatjuk be olvasóinknak.

HIREK.

Ökörítő. A napilapok nyomán az egész művelt világ előtt ismertté vált és annak részvétét felkeltő ökörítő rémes katasztrófáról, a közismeretű részletek elhagyásával és a nélkül, hogy a felelősség súlyos kérdésében állást foglalnánk, ezuttal mi is megemlékezve, közöljük, hogy a helyszínen megejtett hatósági vizsgálat eredménye szerint, a báromszáznál több emberéletet áldozatul követelt katasztrófát megelőző táncmulatság hatósági engedély alapján rendeztetett, de arról az illetékes porcsalmi örs nem értesített s így történt meg az, hogy a katasztrófa kitörése alkalmával csendőrszolgák nem volt jelen, hogy az áldozatok menekülésének útját elzáró kapuk lezövevezését netáni felépítésével megakadályozhatta és ezzel a borzalmas veszteség arányait részben vagy egészben csökkenthette volna.

Megtámadott cizmzetes őrsvezető. Vári Lajos tassi őrsbeli csendőr márczius 27-én este kilencz órakor Tass községben sétálva, Balázs Antal budapesti lakost többemagával csendzavaráson érte s őket csendre intette. A csendháborítók közül Balázs Antal karót ragadva, azzal Vári cz. őrsvezetőt orozva fejbe ütötte, az ütés következtében könnyű sérülést szenvedett cizmzetes őrsvezető kardot rántott s azzal támadóját szintén könnyen megsebesítette.

Ellenszegülések. Szekely Ferencz nagykapusi őrsbeli csendőr, márczius 27-én este kilencz órakor a kolozsegyei Nagykapuson Lupás János ottani lakos ellenszegülő ellen, annak súlyos sérülésével végződő kardfegyvert használt. — Kovács János szerbittebeli őrsvezető, őrsparancsnok, márczius 23-án a torontálmegyei Szerbittebén Miksits Spira ottani lakos ellenszegülővel szemben szuronyfegyvert használt és azt balkönyökén és hasán megsebesítette. — Áruai Gyula szendrői őrsbeli csendőr, márczius 31-én este nyolcz óra tájban a borsodmegyei Szendrőn Horváth József ottani lakos, cigányzenész ellen, ellenszegülés miatt szuronyfegyvert használt és azt jobb karján és mellén megsúrva, könnyen megsebesítette.

KÜLÖNFÉLÉK.

Mekkora meleget bír ki az ember? Erről dr. Farkas Géza, a »Természettudományi Közöny» egyik közelebbi füzetében a következőket írja: Csakugyan lehetséges, hogy az emberi test rövid ideig kibírja a 120—130 C° meleget. Tillet észlelte, hogy emberek a 130 fokú sütőkemenczében tíz perczig tartózkodtak ártalom nélkül. Dobson kísérleteinél 95°-u térben húsz perczig tartózkodó ember bőfoka csak 37.5 C°, egy 160°-u helyen tíz perczig maradté 39 C° volt. Ez úgy lehetséges, hogy a meleg térben erős veritékelválászás indul meg s a bőr felületéről elpárolgó nedvesség jelentékeny meleget kötven meg, erősen hűti a testet. Egy közép nagyságu ember 24 óra alatt mintegy 2000, tíz percz alatt tehát körülbelül 14 hőegységet (kilogrammkaloria) termel nyugalom esetén. Ha tíz percz alatt a vizgált egyén 25 cm² veritéket tud a bőr felületére veritékmirigyei segítségével kiüríteni s az el is párolog, a mi könnyen lehetséges, akkor ez a vizelpárolgás épen 14 hőegységet von el a testtől, tehát a test melegtermelését épen kiegyenlítette. Minden ezen értéket meghaladó veritékelválászás és vizelpárlás a test bőfokát leszállítja, tehát a jelen esetben a meleg környezetből a testbe jutott meleget köti meg. Vagyis azon mulik az egész kísérlet eredménye, hogy meddig győzi a kísérleti ember a 25 köbczenti-méter veritékmennyiséget meghaladó veritéktöbblet segítségével a küzdést a felmelegedés ellen. Ha a küzdés nem jár elegendő eredménnyel, a test hőfoka emelkedik s ha ez a hőfok a 40°-ot meghaladja, életveszély áll be. Innen van, hogy mikor az egyének a melegkamrába lépnek, helyzetüket tűrhetetlennek találják, mire azonban a veritékelválászás kitör, jobban érzik magukat; a meleg levegőt kellemetlennek, de tűrhetőnek mondják; különösen a ruhával nem fedett bőrrészekon okozott a meleg égető érzést. Saját testüket ujjukkal érintve, feltűnő hidegnek találták; fémrészek (óraláncz például) oly forrók voltak, hogy megfogni nem lehetett. Nehány

Mercur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárakból 20 kor., alkatrészekből és gummiakból 20% árengedm. részesülnek. Árjenzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

legjobb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jótállás mellett. Csakély havi részletfizetésre.

Gummiak, alkatrészek rendkívül olcsó áron. — kerékpár- és varrógép nagyraktár

SZEGED.

perczen mlva azonban rendszeren bágyadság, fülzugás és rosszullet érzése következik be s a kíséreltetel föl kell bagyni. Sokkal rövidebb ideig lehet oly térben tartózkodni, hol a verítékelpárlás forró, nebeztetett, vagy lehetetlen. Innen van, hogy gőzfürdőben, hol a levegő vízpárával már telített, 50—60 C° mellett is erősen emelkedik a test hőmérséklete. Jürgensen egy esetben például egy félóra alatt 37°-ról 40°-ra szökött fel a hőmérséklet. Ha a forró térben munkát végzünk, bőtermelésünk növekedik, vagyis még erősebb verítékelpárlásnak kell bekövetkezni, hogy a testhőmérsék emelkedését meggátolja. Ez tehát rendszeren csak néhány perczig lesz lehetséges.

Harcz a vendéghaj ellen. Néhány év óta nagyon elhatalmasodott a nők között a vendégbajviselés divata. Amerika most hivatalos hatalommal kél ellene barczra. A minap hivatalos rendelet ment Pittsburg valamennyi illatszerkereskedőjéhez és borbélyához, a mely megtiltja alkalmazottjainak a vendég- és műbaj viselését. A szigorú rendeletet egy súlyos eset tette szükségessé. Miss Gillespie, egy pittsburgi nagy árubáz keztyű-osztályának feje, nemrég vendégbajat vásárolt. Néhány nappal utóbb furcsa fertőző betegség jelentkezett felső testén. Az orvosok bosszú tanácskozás után megállapították, hogy a betegség a legrettenetesebb bőrbajok egyike, a lepra. A boldogtalan fiatal teremtetést azonnal az észak-karolinai tengerpart egy magános szigetére internálták. A kormány, nyomban megindította a vizsgálatot, a melynek során kiderült, hogy Miss Gillespie vendégbaja a karaihi szigetéről származott, a melyeken Cuba állam batóságai a gyógyíthatatlan leprás betegeket ápolatják. Az illatszeresek után most minden olyan vállalat ellen kimondotta a tilalmat, a melynek női alkalmazottjai vannak.

Spanyol nap. A Fülöp-szigeteken élő spanyoloknak hagyományos szokása, hogy évenként egyszer összegyűlnek. A utolsó találkozó alkalmával e hazafias ünnepésre fix napot állapítottak meg, még pedig július 25-ikét, Spanyolország védőszentjének, Szent Jakabnak ünnepét. A legutolsó alkalommal rendkívül mozgalmas és lelkes volt a filippinók találkozója. Ama szomorú tapasztalatok ugyanis, melyeket az ország a csillagos amerikai zászló alatt szerzett, ma kétszerte kedvezőbb fényben tünteti föl a spanyol uralmat és Spanyolországának a Fülöp-szigeteken szerzett érdemeit költeményekben és prózában hangosan ünnepelték.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, közliratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrehozásátával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezősködéseknek eleje vétessek. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Kék Ibolya. Minden komolyságot és tapintatot nélkülözö kérdéseit válasz nélkül hagyjuk. Okulás czéljából azonban az egyik kérdését észszerint közöljük: «egy ember két korsó bort vitt a kezében, egy szabadaésgos huszár kardját a markolatnál fogva vitte maga mellett, minek vége hozzá ért, de véletlenül az egyik korsóhoz, mely korsó eltörtt s a bor a földön szétfolyt. Mily cselekményt követett el a huszár.» Nem tartóztatná le a huszárt?

K. H. Még nem érkezett be.

6842. Nincs felvéro.

Törekvő. Kettő van még előtte; a legrövidebb időn belül.

Rőbert. 1. Sorajegyeire később. 2. Csak királyi kegyelem után. 3. Még nem tudni biztosat.

M. M. Szolgálati ügy.

Sajómenti. cz. örv. Önnek van igaza.

Vári Örs. Elintézés alatt áll.

Takarékos. Pénzintézeteket elvből nem ajánlunk. Tőkéjét 4 százalékkal kamatoztatja, ha magyar aranyjárdékat vásárol.

D. T. 1. Csak igényjogosultsági igazolvánnyal bíró altisztek pályázhatnak, ennél fogva 2. kérdése tárgytalan.

B. István csendőr. Olvassa el lapunk 1908. évi 35. számában «A. G.» alatt adott válaszunkat. «Naupvilág»? Micsoda jelige ez?

Gy. T. 1. Igen, a pályafelügyezői vizsgát kell letenni. 2. Szolgai és később — használhatóságához képest — altiszti állást.

O. S. nyug. őrmester. Olvassa el lapunk f. évi 3. számában «B. F. nyug. örv. Besztercze» alatt adott válaszunkat.

Drámentti Örs. Nem vezetünk tárgymutatót. Keresse ki magának. Önnek több ideje van.

K. J. H. Igen.

Nagyvárad. Ne legyen olyan nagyon kíváncsi.

Varju, holló. Károg. Komolyabb jeligét és tartalmasabb levelet kérünk.

Érdekel. Forduljon kérelmével a területre illetékes bírósághoz. Ha az örökbefogadás, illetőleg törvényesítés megtörtént, jelentse be szolg. uton előjáró parancsnokságának.

P. J. csendőr, Kápolnamonostor. Szolgálati uton adja elő kérelmét.

F. F. Igen.

M. J. örv. Turzófalva. Olvassa el lapunk 1909. évi 26. számában «R. A. cz. örv. Furlug» alatt adott válaszunkat.

Rózsaszilv. Szolg. uton adja elő kérelmét, ha érdemes reá, megkapja.

B. űrvezető. Olvassa el lapunk 1908. évi 48. számában «Sz. S. örv. Kezsel» alatt adott válaszunkat.

V. K. A lovassági tábormok előzőleg rendszerint a lovasságnál, a gyalogsági tábormok ellenben a gyalogságnál szolgált, innen az elnevezés.

B. M. örv. Munkács. Szolg. ügy.

L. A. örv. Kossuthfalva. Az illetékszabályzat 47. §. 2. pontja oda módosítottatott, hogy a nőtlen legénység 50 kgrmnyi kéál podgyászának a vasutra s onnan a laktanyába fuvaroztatásáért 150—150 fillért, vagyis összesen 3 koronát számíthat föl.

Polgár Imre csendőr Törökszen tulajdos. Márczius havi szoldját utólag állatási illetményeinek folyóvá tétele alkalmával meg fogja kapni.

Mosonszentjánosi Örs. Így nem mondhatjuk meg, mit kell érteni évégállatási idő alatt. Közölje velünk a vonatkozó utasítás idevágó fuzetónek teljes szövegét, akkor megadjuk a kért felvilágosítást.

P. L. cz. örv. Mezőkászony. Igen.

V. J. csendőr. Ujszász. Magától értotódik.

M. J. csendőr. Polta. Szolgálati ügy.

K. Gy. örm. Buzita, Forduljon levélben a «Magyar mező-

Osus, köszvény, reuma
Ideges fejfájás, hólás,
Idegbaj, műtucnemű
csontbántalmak ellen
kiváló hatásúnak bí-
:: zonyult szer ::

AZ ERŐSÍTETT

CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Karakre menő háleratok bizonyítják, hogy mily
kiváló hatása van. Valódi csak nélem kapható.
Kis tégely 1 K. nagy tégely 2 K.

As ár és 45 f. postaköltség
beküldése után vagy után-
:: vétel küldve ::

Szenthe Lajos gyógyszer.
Budapest, Damjanich-utca 2.

gazdák szövetségének nyultenyésztő osztályához. Budapest, IX. ker. Mester-utca 68. sz. alé. Bélyegét lapunk javára bevételteztük.

R. V. Podnevár csendőr. Buchta és Caillag őrmesterek. Kiváncsi, Mikóczy őrmester. Csiki, Róbert sorsjegyeik nem nyertek. Farkas őrmester. 1. sorsjegye nem nyert. 2. Rendelje meg a Merkurt, mely az összes sorsjegyek húzásának eredményét közli. Megjelenik minden hó 1-én és 16-án. Kiadóhivatala Budapest Fűrdő-utca 3, egész évi előfizetése 6 korona. 3. Sorsjegyei birtoklását nem kell bejelenteni. — **K. A. Sorsjegyei** közül az 6879—90. számú a törlesztési húzáson 14 koronával kiorszoltott. Beválthatja a törlesztési jeje beküldése ellenében a Merkur váltóbizlet részvénytársaságnál Budapest, Fűrdő-utca 3. sz. a.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Szótalány.

Első három betűm állat,
Két másik haszonnal járhat
Házi eszköz vagyok,
Sokszor te is kapod!

Betűtalány.

A Sirokkó. Sirokkó. Sirokkó. utll

Megfejtési határidő: 1910 április 18.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné Sanatorium-sorsjegy lesz kiorszolva.

Lapunk folyó évi 13. számában közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: „Sok jó ember élér egy szűk helyen». —
Verstálány: „Husvél». — **Betűtalány:** „Föld alatt és föld felett».

Helyesen megfejtették: Panajott Gusztáv ca. k. zászlós Pozsony, Ottó őrmester Jácskinér, Mészáros jörm. Pozsony, Kiss Jereimás csendőr Polhara, Nagy József őrm. Vésztő, Oláh és Dombi őrm. Gombos, Veress L. őrm. Kányád, Deák Ignác jörm. Bruder József őrm. Jászapáti, Benke és Menzár csendőrök Bácsmadaras, Szentmiklósi I. őrm., Gyuris M. csendőr Jolava, Kreisz Pál ca. Kiskunhalas.

A kiorszolt Erzsébet királyné sanatorium-sorsjegyet Dombi őrmesternek Gombosra elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:
Nagy Lajos I. cz. őrmester a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett ügybuzgó és eredményes szolgálataiért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért.

Kustos Imre cz. őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett buzgó és eredményes szolgálataiért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért.

Sap István cz. őrsvezető II. od altiszt, a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett buzgó és eredményes szolgálataiért, bajtársainak a szolgálat iránti érdeklődését nagy mérvben fokozó tevékenységéért és példás magatartásáért.

A m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kiss József járásőrmester, 16 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységéért, alárendelt őrseinek és legénységének irányítása, vezetése és oktatása körül tanusított szorgalmáért, nemkülönben az akasztóparancsnok-helyettesi minőségében tanusított ügybuzgalmaért.

Biró József járásőrmester, mert 20 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor nagy buzgalommal, fáradhatlan tevékenységgel és kiváló eredménnyel működött, alárendeltjeinek oktatása és vezetése körül is nagy szorgalmat és eredményes tevékenységet tanusított, kiváló katonai magatartása és példás magaviselete által alárendeltjeinek és bajtársainak mindenkor követésre méltó például szolgált.

Oláh Ferencz cz. őrmester, mert 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor fáradhatlan tevékenységgel és odaadó buzgalommal jó eredménnyel működött, alárendeltjeinek oktatása és vezetése körül is nagy szorgalmat és eredményes tevékenységet fejtett ki s végül, mert őraét mindenkor példaszerű rendben tartotta.

Jurin István cz. őrmester, 13 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységéért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért és oktatásáért, nemkülönben őrseinek mindenkor jó rendben tartásáért.

Nagy Miklós cz. őrsvezető, mert 9 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén

BUTOR

késpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EBRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
BUDAPEST, VI. TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 82-59.

BUTOR

nagy szorgalommal, fáradhatlan tevékenységgel és jó eredménnyel működött, mint boosztott máoadaltiszt teendőit mindenkor nagy buzgalommal és lelkiismeretesen végezte.

Spisák Miklós cz. őrmester, mert Fodor József tarna-leleszi, Katona János, Kovács István és Szikszai Mihály szucei lakosok, valamint az egercsebi közszékhely társulat kárára összesen 34:3 korona 13 fillér kárértékben elkövetett rablás illetve betöréses lopások tetteseit bosszas és fásasztó nyomozás során kiderítette és az igazságszolgáltatás kezébe juttatta, továbbá mert 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén eredményesen működött, őrsét kifogástalanul rendben tartotta, alárendelt legénységének oktatása és vezetése körül is nagy szorgalmat és eredményes tevékenységet fejtett ki.

Szalay Pál cz. őrmester, mert 12 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén fáradhatlan buzgalommal és igen eredményesen működött, őrsét mindenkor példászerű rendben tartotta, alárendelt legénységét helyesen és célirányosan vezette és bajtársainak mintaképpül szolgált.

Balogh József II. cz. őrmester, 12 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén fáradhatlan szorgalmáért, eredményes tevékenységeért, őrsének kifogástalan rendben tartásáért, alárendelt legénységének helyes és célirányos neveléséért és befolyásolásáért, nemkülönbén példás magatartásáért.

Nagy Bálint őrmester, mert 18 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén fáradhatlan tevékenységgel és jó eredménnyel működött, alárendeltjeinek helyes vezetése és oktatása körül is nagy buzgalmat fejtett ki, példás és kifogástalan magatartásával alárendeltjeinek és bajtársainak mintaképpül szolgált.

Rusznák András cz. őrmester, mert közel 13 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor fáradhatlan tevékenységgel és jó eredménnyel működött, alárendelt legénységét helyes irányban vezette és oktatta, példás magatartásával alárendeltjeinek és bajtársainak mintaképpül szolgált.

Vaszlavik András és Farkas József II. cz. őrmesterek, 11 évet meghaladó csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett lankadatlan szorgalmukért és eredményes tevékenységükért, őrsüknek mindenkor példászerű rendbentartásáért valamint alárendelt legénységüknek helyes és célirányos vezetéseért és oktatásáért.

Ferencz Sándor csendőr cz. őrsvezető, mert 12 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor kiváló szorgalommal, fáradhatlan tevékenységgel és igen jó eredménnyel működött, fiatalabb bajtársaira helyes nevelő és vezető be-

folyást gyakorolt, mint őrsparancsnok helyettes őrsparancsnokát nagy buzgalommal támogatta.

Nyilvánosan megdicsőrtettek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Horváth József I. őrsvezető és Horváth Ferencz III. csendőr cz. őrsvezető, a közbiztonsági szolgálat terén buzamosabb időn át kifejtett eredményes működésükért.

Horváth József II. cz. őrmester, jelentkezők gyűjtése által a létszám kiegészítése körül tanúsított ügybuzgalmaért.

A m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Lollok Rezső cz. őrmester, mert 6 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt ugy a közbiztonság terén, mint irodai alkalmazásban mindenkor nagy buzgalmat, eredményes tevékenységet fejtett ki és megbízhatóságot tanúsított.

Golyán József cz. őrsvezető, mert közel 7 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen az utóbbi két évben mint segédoktató a próbacsendőrök kiképzése körül nagy szorgalommal, fáradhatlan buzgalommal, előjáróinak teljes megalégedésére működött, példás magaviselete által alárendeltjeinek és bajtársainak mintaképpül szolgált.

Polónyi Dezső cz. őrmester, 9 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működéséért őrsének mindenkor példászerű rendben tartásáért és alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért.

Ökrös József cz. őrmester, mert 8 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén fáradhatlan buzgalommal, kitartással és jó eredménnyel működött, alárendeltjeinek nevelése és vezetése körül is dicsőretre méltó tevékenységet fejtett ki kiváló katonai magatartásával alárendeltjeinek és bajtársainak mintaképpül szolgált.

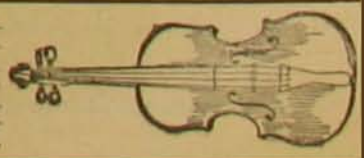
Kustyán Mihály cz. őrsvezető, mert közel 6 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén lankadatlan szorgalommal, nagy kitartással és eredménnyel működött és kiváló katonai magatartásával alárendeltjeinek és bajtársainak mintaképpül szolgált.

Alitisz János csendőr cz. őrsvezető, mert 6 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonság terén fáradhatlan tevékenységgel, odaadással és jó eredménnyel működött, továbbá mert ugy szolgálatban mint azon kívül megbízhatóságot tanúsított.

Hubert Miklós csendőr cz. őrsvezető, közel 9 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett ügybuzgó és eredményes tevékenységeért, valamint megbízhatóságáért.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfuvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képességét nem alkotta át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Kérem költségtérítés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olyan. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérésre.

Lamos Árpád járásörmester, az 1909. év folyamán a legénységi létszám kiegészítése körül — csendőr jelentkezők gyűjtése által — kifejtett szorgalmáért.

Laczkó József cz. örmester, 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységeért, örsének kifogástalan rendben tartásáért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért és példás magaviseletéért.

Szabó József III. cz. örsvezető, 7 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységeért és odaadó buzgalmaért.

Kovács János II. csendőr cz. örsvezető, 6 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett fáradhatlan buzgalmaért és eredményes tevékenységeért.

Kovács Károly I. csendőr cz. örsvezető, közel 6 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett fáradhatlan buzgalmaért és eredményes tevékenységeért.

Vadadi Filep Károly cz. örmester, 13 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonság terén kifejtett igen eredményes tevékenységeért, alárendeltjeinek helyes és célirányos vezetéseért, valamint példás magaviseletéért.

Féki János cz. örsvezető, 7 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységeért, alárendeltjeinek helyes befolyásolásáért.

Végh Lajos csendőr, mert a közbiztonsági szolgálat terén nagy buzgalommal, fáradtságot nem ismerő szorgalommal és jó eredménnyel működött és jó magaviseletet tanusított.

Nemes Dávid cz. örsvezető, Stepanov Dobrán és Pajor József csendőrök, mert Fodor József tarnalelesi, Katona János, Kovács István és Szikszai Mihály szucei lakosok, valamint az egercsehi kőszénbánya társulat kárára összesen 343 korona 13 fillér kárértékben elkövetett rablás illetve betöréses lopások tettesének bosszas és farsztó kinyomozásánál a nyomozást vezető őrsparancsnokukat hathatósan támogatták és az eredmény biztosításához nagyban hozzájárultak.

Előléptettek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

1910. évi márczius hó 26-ával:

Fenics György cz. örsvezető; továbbá

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

1910. évi április hó 1-ével:

Pál Lajos, Muzslai Medárd, Heiszer József, Kertész János, Kiss György, Boross Imre, Pásztor Ferencz, Springenzseisz György, Nyuli István, Juhász Sándor Soós István II., Pomathy György és Gulyás János cz. örsvezetők, *örsvezetőkké*; végül

Az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után: ugyanazon nappal:

Malinovic József, Magyar Domokos, Avram József, Pécsi Lajos, Farkas György I., Hering József, Szecsödi Miklós Pieska József és Török Sándor csendőrök, *csendőrczimzeles örsvezetőkké*.

Névváltoztatás.

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Rusz István csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1910. évi 670/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét «Rakóczi»-ra változtatta.

PÁLYAZATOK.

Egy szolgáló állás a magyar nemzeti múzeum néprajzi osztályánál. Fizetés 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailétmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Valamely iparágban (lakatos, asztalos stb.) való jártasság. Kérvények a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz címezve, a magyar nemzeti múzeum igazgatóságánál 1910. évi április 16-ig.

Egy kapusi állás a kolozsvári m. kir. javítóintézetnél. Fizetés 600 korona. Természetbeni lakás. Ruhailétmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Nőtlenység. Kérvények a kolozsvári m. kir. javítóintézet igazgatóságánál 1910. évi május hó 1-ig.

Két főerdőri és egy erdőlegényi állás a zsarnóczai m. kir. erdőhivatal kerületében. Fizetés pótlékkal 1000 ill. 700 korona. Törvényszerű lakpénz vagy természetbeni lakás. Az előbbieket négy hold földet vagy 40 k. földváltást, 36 ürm., utóbbiak 12 ürm. fűt kapnak. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalnál 1910. évi május hó 1-g.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Most jelent meg kiadásunkban a Csendőrségi Lexikon 2-ik kiadása, kis zsehalakban, egész vászon kötésben. E hó végéig 4 korona kedvezményes előfizetési árban 1 kor. részletfizetésre is szállítjuk, azontul 5 korona bolti ár lép érvénybe.